

Peace Corps

Northern-Central Thai dictionary

1986

Revised edition

DOCUMENT RESUME

ED 401 729

FL 024 217

AUTHOR Tumsorn, Maneewan; Chansiriyotin, Supaporn
TITLE Northern-Central Thai Dictionary. Revised Edition.
INSTITUTION Peace Corps (Thailand).
PUB DATE 86
NOTE 53p.
PUB TYPE Reference Materials -
Vocabularies/Classifications/Dictionaries (134)
LANGUAGE Thai; English

EDRS PRICE MF01/PC03 Plus Postage.
DESCRIPTORS Alphabets; Definitions; Foreign Countries; Language
Patterns; *Language Variation; *Regional Dialects;
*Second Languages; *Thai; *Uncommonly Taught
Languages; *Vocabulary; Volunteer Training
IDENTIFIERS *Peace Corps; Thailand

ABSTRACT

The dictionary for the Northern-Central variety of Thai is designed as a reference for use by Peace Corps volunteers assigned to northern Thailand. An introductory section gives an overview of the dictionary's content and design and of the use of the Central Thai alphabet (the old Northern alphabet is rarely used). Most of the words included are functional vocabulary. Each entry includes the Thai word, an English translation, and the usage illustrated in a sample sentence written in Central Thai script. (MSE)

*****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
*****

ED 401 729

PEACE CORPS/THAILAND
NORTHERN-CENTRAL THAI DICTIONARY

REVISED EDITION

PREPARED BY

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

This document has been reproduced as
received from the person or organization
originating it.

Minor changes have been made to
improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this
document do not necessarily represent
official OERI position or policy.

MANEEWAN TUMSORN

SUPAPORN CHANSIRIYOTIN

2

BEST COPY AVAILABLE

Fl 024217

INTRODUCTION

This Northern Thai dictionary is a revised edition of the "Central - Northern Thai Dictionary" developed in 1981. The revision was based on the feedback we received from the Peace Corps volunteers who used the first edition.

Both format and content of the first edition have been changed: for one thing, the script is larger. An English column has been added and each entry starts with Northern Thai instead of Central Thai. So, on each page, there are four columns: the Northern Thai word, the Central Thai equivalent, the English equivalent, and sample usages.

In the first edition, the words were based almost entirely on words from the Silent Way charts. In the revised edition, those Northern Thai words which have the same sounds and meaning as Central Thai words have not been included. In addition, some nouns and other high frequency words have been added. The most common words are marked with two asterisks "**". Many of these words carry meaning in a sentence, such as "who", "why" and "or". The next most commonly used group of words are marked with one asterisk "*" . Those words may be sufficient for many PCV's working and living in situations where people speak mainly Central Thai. Those words without an asterisk include many nouns, verbs, adjectives and adverbs used for specific ideas, such as the words for "market", "sour", etc. The last grouping of words are less used and printed in the example sentences without any translation. You may ask your friends or tutor to help explain these words to you.

These new words came from several different sources. One source was an article called, "An Introduction to the Study of Spoken Northern Thai", by Hope Purnell and Sukantha. It explains the similarities and differences between Central and Northern Thai, usage in different social situations, and methods and resources for learning Northern Thai. Other words are from the Peace Corps' Basic Reading Preview. The writers also used their own judgement as to additional high frequency words used in everyday conversation.

The writers were aware that there are variations from province to province. It is the purpose of this edition to cover some of these variations so that this dictionary will be more applicable to users in different provinces. However, it is recommended that you study this dictionary with a friend or tutor especially on how a certain word is used in different sentences with different meanings, along with its pronunciation.

Since the old Northern alphabet is rarely used now, the Central Thai alphabet and tone rules have been used to represent Northern Thai sounds. Tone markers are used in some words for which there is no precedent in Central Thai in order to represent the tones in this dialect. For example: ฮั๊ (to represent high-high tones) and หั๊ (to represent rising-rising tones).

This dictionary would not have been possible without the help of many people. We would like to thank the following people for writing, editing, proofreading and offering suggestions:

Aj. Nisa	Attanandana	Aj. Maneewan Tumsorn
Aj. Supaporn	Chansiriyothin	Robert Vryheid
Phanarai	Hoyeephur	Aj. Amphon Sayoopua
Aj. Uthai	Kaewkhae	Peter Coombs
Michael	Honegger	

We hope that this improved second edition of the Northern Dictionary helps you learn the Northern dialect. And we would appreciate any suggestions or feedback for further improvements to this dictionary.

May 27, 1986
Training Office
Peace Corps/Thailand

สารบัญ

	หน้า
ก.....	1
ข.....	6
ค.....	8
ง.....	9
จ.....	9
ช.....	12
ญ.....	13
ด.....	15
ต.....	16
ถ.....	23
ท.....	24
น.....	24
บ.....	25
ป.....	27
ผ.....	32
ฝ.....	33
พ.....	34
ฟ.....	34
ม.....	35
ย.....	37
ล.....	37
ว.....	39
ส.....	40
ห.....	43
อ.....	45
ฮ.....	47

ก

กน	คน	to stir	ช่วย <u>กน</u> หม้อแกงหื้อกำเตีอะเจ้า <u>กน</u> เข้าแดงเอาไว้แจกงานปอย
ปะ	กล้วยเตต มะละกอ	papaya	<u>กล้วยเตต</u> สองแก่นเต้าโตคับ
ก่อ	ไหม	an interrogative used at the end of a question that requires a yes or no answer	น้ำพิกอ่องลำ <u>ก่อ</u> คับ ไปแแล้วเจียงไหม่ม่วน <u>ก่อ</u> ไปกาด <u>ก่อ</u> เจ้า
กอง	ทางเดิน, ถนน, ตรอก, ซอย	path	<u>กอง</u> นี้กิดลทสวนกันบได้ บ้านข้าเจ้าอยู่ใน <u>กอง</u> ข้างวัด
กองหา	บ่นถึง, พุดถึง	to talk about, mention often (in the sense of missing or thinking of a person)	ผมหะไปชะอำหึกวันปดายบถ้า <u>กอง</u> <u>หา</u> ผมเน้อ ข้าเจ้าบได้เขียนจิตหมายถึงแม่เมิน แล้ว เป็นท่าหะ <u>กองหา</u> ยันเนาะ
กอน, ก่อนว่า	ถ้า, หากว่า, ถ้าหากว่า	if	<u>กอน</u> ว่าฝนตีกจาวนาหะดีใจขนาด <u>กอน</u> โงงเสียนปีตเฮาหะไปแแล้วกรุงเทพฯ
ก้อบ	ตอน	air-layer	<u>ก้อบ</u> กึ่งปะนาวเอาไว้ปลูกหน้าฝน
ก้อม	1. สั้น 2. ท่อน	to be short piece	ไม้เน้มน <u>ก้อม</u> ไป มั่นบญาว ตัดไม้เป็น <u>ก้อม</u> ๆ
กอย	ดู, มอง	to see, to watch	วันนี้หะไป <u>กอย</u> เป็นผลมเทียมควาย ดี ล.พ.ช. ไค้ไป <u>กอย</u> หนัง <u>ก้อ</u>
ก้อย	เบา, ค่อย	soft, gently, little by little, not very	อู้กัน <u>ก้อย</u> ๆ หน้อยเจ้า ใจเย็น ๆ <u>ก้อย</u> ๆ ญะบถ้าฟัง หนังสือเล่มนี้บ <u>ก้อย</u> ดีเต้าโต
กะลั้ง	กำลัง	adv. aux. indicating action going on or state prevailing at a given time	<u>กะลั้ง</u> ญะหญิงอยู่คับ <u>กะลั้ง</u> กินเข้าอยู่เจ้า ฝน <u>กะลั้ง</u> ตีก
กะ	ก็	too, then (often not translated in English)	กอนว่าไค้ไปกาดกับผม <u>กะ</u> ไป กอนวันนี้ช้ค่าน <u>กะ</u> บถ้าญะเน้อ

กะ	หรือ, รึ	or	วันนี้หะอยู่ที่สำนักงานกะอยู่บ้าน ไต่กินแกงโธ๊ะกะวลาบจีน
กะหา syn เบิ่ง	เพิ่ง -	just, just now	เป็นกะหาอยู่เมืองไทยได้เจ็ดเดือน ผมกะหาได้ฮับจัดหมายจากเบื่อน
กึดต้อง	อิม	to be full	กินเข้านักกะเลยกึดต้อง
กัน	1. กัน	together with	ช่วยกันญะก้านกำเจ้า ไปกินข้าวตวยกันบ่อดับ
	2. บ่อกัน	to prevent	หยุดรถชินกันโลกนาหือโ กินยาแพนซิดากันใช้มาเลเซีย
กั๊	คับ	to be tight	ข้าเจ้าตัยขึ้นเลื้อจันบ่กั๊มด
กั๊, กะ	กั๊, กะ	with, and	หะไปกรุงเทพฯกั๊ไผ
กั๊ไฟ	ไม่ขีดไฟ	match	ขอฮิมกั๊ไฟกำคับ ขอซื้อกั๊ไฟจิมเจ้า
กลัว	กลัว	to be afraid to fear	กลัวบ่มีงบประมาณ กลัวบ่มีเวลาบ่อ
กา, ก๊ะ ...	หรือ, รึ	a particle used at the end of a sentence to indicate a question	วันนี้บ่ญะก้านกาคับ บ่ไปแฉ่วกรุงเทพฯเจ้า เป็นหะเจือก๊ะ
ก่า, ก๊ะ ...	ซี, ลี	a particle denoting definiteness or emphasis	ก่อนว่าไคได้ก๊ะเอาไปก๊ะ ไปตวยกันก่า หะไปญะก๊ะ เป็นบ่ลั้งไปบูนละก่า เป็นเป็นคนก่า ละอ่อนคนนีใจก่าขนาด
ก่า	1. กล้า	to be brave	วันนี้เอาก่าพักมาแจก ไปลิกก่าเข้าตี่นา
	2. พันธุ์พืช	breed	
	3. ราคา	cost	ก่าเตี่ยวตัวนี้สองล้อยขาวห้าบาท หนังสือเล่มนี้มีก่าหกสิบบาท
	4. คุณค่า	value	เป็นเป็นคนมีก่า แม่ญิงคนนีบ่มีก่า
	5. เฉพาะ	especially	ผมมักก่าบ่ะหนุน

ถ้า...แต่...อื่น
...แต่...ที่นั่น

just, just only

ไม่มีเหลืออีกแล้ว
ไปได้บอกนะ...ชื่อส้มบอกอีกวัน
ผมมักกินกล้วยแต่อื่น

สิว, ัก
...

มั้ง

a particle used at the end of a sentence to indicate a sense of uncertainty

แน่นอนแล้วก็
ใจแล้วก็
ไปไปเดีื่อก็

ฮวน

แพ้

to lost, to be defeated

ฟุตบอลมาก็านฟุตบอลสิงคโปร์

คาง
1. กลาง
2. คลี่, กาง

middle
to spread

ไผยืนอยู่กึ่งห้อง
ฝนตกแล้วจ้วยกึ่งจ้องถือก๋

ก่าน
1. การ

bound element placed before noun or active verbs to form a noun

ก่านเงินปะเดียวนี้ไป่อดีได้ได
ศูนย์ก่านศึกษานอกโฮงเฮียนไป่างใด

2. งาน

work

มีก่านอะหญ่งหรืออะพ่องคับ

กาด

ตลาด

market

กาดเทศบาลไป่างใด

ค้าย
เบื่อ, น่าเบื่อ

to be bored,
to be boring

ก้ายน้ำพิกแต่ๆ

ก้ายขนาด

เบิ่งดีก้าย

ค้าย
1. ผ่าน

to pass

หันเป็นอย่างก้ายกาดไปะกันี้

เดียวก้ายหน้าผมไป

2. เปลี่ยน

to become

คุณใจก้ายเป็นคนขึ้นแล้วไปเหี้ยแล้ว

น้ำแข่งน้ำก้ายเป็นน้ำไปมดละ

ค้อ svn
1. หน่อย

a particle used at the end of a request

จ้วยพิมพ์หรือผมก้าคับ

จ้วยอ่านภาษาไทยหรือข้าเจ้าก้าเจ้า

ค้อ
2. คำ

word

ข้าเจ้าอยู่ก้อเองได้บันัก

ก้านนี้เฝ้าว่าอะหญ่งคับ

3. ครั้ง, ที

time

อู่เหมก้าเตอะเจ้า ข้าเจ้าพังบตัน

ไปกาดเหมก้าเตอะคับ

มาเมืองไทยก้าแลกอยู่สิกจะใด

พ่องเจ้า

<p>กำ, กำเดียว เดียว, (syn. บัด, บัด-ประเดี๋ยว เดี๋ยว, บัดหนึ่ง) กำกิด -ความคิด</p>	<p>just a moment</p>	<p>ถ้ากำเน้อ กำเดียวไปกินเข้าที่บ้านเน้อ กำเดี๋ยวหะญะอะหญัง จาวบ้านเป็นมีกำกิดดี/เป็นหะจ้วย กันแบ่งหนตางเข้าหมู่บ้าน</p>	
<p>กำเตอะ, กำไละ, กำตุ กำเมือง กำ</p>	<p>ที, หน้อย, หน้อยสิ ภาษาเหนือ 1. ถือ 2. กรรม 3. กำ</p>	<p>a particle used at the end of a request northern dialect to hold karma, misfortune handful, bunch</p>	<p>เอาป่าใส่ถุงหือกำเตอะ จ้วยไปส่งตีศูนย์มาเลยกำไละคับ กำแจอกหือกำตุคับ ข้าเจ้าไค้อกำเมืองได้เก่ง ๆ จ้วยกำแจอกหือผมกำคับ อ้ายเป็นคนมีกำบมีไผ้อัก ผกนึ่งสามกำก็บาทเจ้า บะเต้าแก่นนี้ก็บาทเจ้า ตีลำปางมีอาสาสมัครก็คน วันนี้หะญะกันคับ กันเข้ากับอะหญังเจ้า ห้องนี้กิดแต่ ๆ บ้านนี้กิดแต่ ๆ เป็นเบ้นคนใจกิด</p>
<p>กั กั . .</p>	<p>กั กั</p>	<p>how much, how many</p>	<p>วันพุกกิดว่าหะญะอะหญังเจ้า กิดดี ๆ เอาชะตังไว้ตีไหน ก่อนว่าฝนตักผมกิดญากเข้าไป หมู่บ้านขนาด</p>
<p>กิน กิด</p>	<p>กิน แคบ</p>	<p>to eat to be narrow</p>	<p>กิดเติงหาบ้านก่อเจ้า กิดเติงหาแฟนขนาด</p>
<p>กิด กิดญาก</p>	<p>คิด หนักใจ</p>	<p>to think to be depressed, to have a burden upon one's heart.</p>	<p>กิดเติงหาบ้านก่อเจ้า กิดเติงหาแฟนขนาด</p>
<p>กิดเติงหา, กิดฮอด กั กั</p>	<p>คิดถึง คู่ คู่</p>	<p>to miss pair, couple, classifier for a pair of things</p>	<p>เกือกกัสูดำนีเต้าไคเจ้า กันี้เบ็งกันขนาด อ้ายไคได้เกือกใหม่สักสามกั ขอตะเกียบสองกัคับ คุณลิซ่าไปญะกานกัวันใจก่อ</p>
<p>กั, กั</p>	<p>ทุก</p>	<p>every</p>	

svd	ตั้ง	each	อาสาสมัครทุกคนชอบกินอาหารไทย
เก็บ	เก็บ	1. to pick up, collect 2. to keep	ป้าค้าใส่ <u>เก็บ</u> ดอกไม้ไปขายตัดกาด
ย	เค็ม	to be salty	<u>เก็บ</u> ฮุบเป็นหนี้อดี ๆ เน้อ
เกย	เคย	ever, used to	แกงมะหนูนี่ <u>เค็ม</u> ไปหน่อย
เก๊ก	เกะกะ, กีดขวาง	to be obstructive, to be in the way of	<u>เกย</u> ไปแฉ่วเจียงฮายก่อดับ
กึ่ง	ครึ่ง, กึ่ง	half	ผม <u>เกย</u> อยู่เจียงใหม่มาก่อน
กึ่ง	บัง	to shield from the sun	กึ่งไม้ <u>กึ่ง</u> หนตางจ้วยตัดก่าดับ
เกิด	1. เกิด	to be born	ก่อนว่านั่งตีนี้ <u>หะ</u> เก๊กก่อดับ
		to happen	ล้ม <u>เกิง</u> กิโลเต้าโตดับ
	2. คลอด	to give birth	ข้าเจ้าอยู่เมืองไทยได้ <u>มี</u> เกิง
เกิด	1. สะกัด, กั้น,	to block	แล้วเจ้า
	2. ดักดู, คอยดู	to wait for someone to come along	ปลูก <u>เกา</u> ปะถั่วแล้วหาอะหนูงมา
เก็บ, เกือก, เกียก, แค้น	รองเท้า	shoes	<u>เกิง</u> แดดเหีย
เก้า	1. ต้น,	class term for trees and plants of all kinds	อ้าย <u>เกิด</u> เดือนหงุ้งเจ้า
	2. โคน	the beginning part	ผม <u>เกิด</u> เดือนกุมภาพันธ์
	3. แรก	first	<u>เกิด</u> อะหนูงขึ้นวันนี้หัวหน้าไซด
เกียด	โกรธ, โมโห	to get mad, to be angry	<u>เกิด</u> หงุ้งขึ้นกับเป็น
(syn. ไซด)			เป็นมานปอหะดี <u>เกิด</u> ละ
			เมียหัวหน้าไป <u>เกิด</u> ลูกตีโฮงยา
			ไปผ่อกวาย <u>เกิด</u> ลูก
			เอาไม้ <u>เกิด</u> ไว้บ่หนีอดินโปด
			ไป <u>เกิด</u> ผ่อขบวนแห่ตีศาลาก่าง
			<u>เก็บ</u> กู่สีแดงนี่หงองไผ
			นี่ <u>เก้า</u> อะหนูงดับ
			นี่ <u>เก้า</u> ปะบ้าวกะ <u>เก้า</u> ปะลำไญ
			ข้าเจ้าเจบตี <u>เก้า</u> แขน
			ผมเป็นลูกคน <u>เก้า</u> ดับ
			ลูกน้องบ่ญะก่านหัวหน้า <u>เกียด</u>

เตรียม	เตรียม	to prepare
เกลือ, เกลี้ย	1. เกลือ 2. ให้อาหารสัตว์ 3. ปู	salt to feed animal to spread out
แก่	มาก	a lot, very
แก่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	village headman
แค้ด	เตี้ย	to be short (in height)
	syn. เต๋ม, ต่ำ	
แก่น	1. ผล, ลูก 2. เมล็ด	classifier for fruit seed
แก้น	อัปโชค, ขวย	unlucky
ใกล้	ใกล้	to be near
ไกล	ไกล	to be far

ข

ขนาด	มาก	very, a lot	งามขนาด เก่งขนาด บ่ม่วนขนาด
ขีบ	กัด	to bite	คุณคาร์ลโดนหมาขีบ ก่อนว่าโดนงูงักันป้องขีบหะเบ้น ใช้มาเลเลีย
ขวย	สาย	to be late	วันนี้หลับลูกขวยแก่ วันนี้มาแมวตีทำงานขวยแล้ว
ขอสุมา	ขอโทษ, ขออภัย	to apologize, excuse me	ขอสุมาเต๊ะเจ้า ขอตางน้อยเจ้า

ของกิน	กับข้าว, อาหาร	food	<u>ของกิน</u> ต่างภาคเหนือมีน้ำพริกอ่อน แกงแค แกงฮังเล แกงโฮ๊ะ น้ำพริกหนุ่ม
ขอย	อิจฉา	to be jealous	<u>ขอย</u> คุณมีเกลติเป็นได้อยู่เจียงใหม่
ชะใจ	รีบ	to hurry	<u>ชะใจ</u> เขียนโครงการนื้อแล้ว หยะได้ ไปแล้ว <u>ชะใจ</u> ญะก่านนื้อแล้วก่อนไปกรุงเทพ <u>ชะใจ</u> ไปญะก่าน ขวายนแล้ว
ซัว	1. สะพาน 2. ขวา	bridge right hand	ก่อนว่าข้าม <u>ซัว</u> นี้ไปกะแควบ้านกำนัน บ้านผมอยู่ตาง <u>ซัว</u> ญ่างกายกาดแล้วเลี้ยว <u>ซัว</u> หยะถึง บ้านข้าเจ้า
ข้าเจ้า	ดิฉัน	I, me (used for female)	<u>ข้าเจ้า</u> ญะก่านตีมาเลยเจียงใหม่เจ้า
ซี้ค่าน	ซี้เกียจ	to be lazy	เป็นนักเรียน <u>ซี้ค่าน</u> บ่ได้
ซี้จี้	ซี้เหนียว	to be stingy	อึยสมเป็นเป็นคน <u>ซี้จี้</u> ขนาด
ซี้จู้	โกหก	to tell a lie, to be untrue	บ่ดีเจือเป็น เป็นเป็นคน <u>ซี้จู้</u>
ซี้เปืออะ	โคลน	mud	ฝนตักตางบตี มี <u>ก้ำซี้เปืออะ</u>
ซี้เหืออะ	ขยะ	garbage	เอา <u>ซี้เหืออะ</u> ไปคว่างเหีย บ่ดีคว่าง <u>ซี้เหืออะ</u> เหีย
ซุม	หลุม	hole	ลุงปิ่นกะลั้งซุด <u>ซุม</u> เป็นหยะปลูกเก๊าไม้ <u>ซุม</u> นี้เล็กเต้าโต
ละ	บังคับ	to force	หัวหน้า <u>ละ</u> ผมไปหมู่บ้าน เป็น <u>ละ</u> นื้อ <u>ข้าเจ้า</u> กินเหล้า
เช่า	ข้าว	rice	กิน <u>เช่า</u> แล้วก่า กิน <u>เช่า</u> ตัก ๆ บ่ถ้ำกั่วต้อย
เช้า	อาหารเช้า	breakfast	วันนี้กิน <u>เช้า</u> รายกิโมง กิน <u>เช้า</u> รายกับอะหญ้างคับ
เข้าจ้าว	ข้าวสวย	ordinary rice	ขอ <u>เข้าจ้าว</u> สามจานคับ ฮาบชอบกิน <u>เข้าจ้าว</u> เต้าโต
เข้าใจ	เข้าใจ	to understand	อู้หมก่าเตอะเจ้า <u>ข้าเจ้า</u> บ่ <u>เข้าใจ</u> คิงบ่ <u>เข้าใจ</u> ก่าตีหัวหน้าเป็ <u>อู้</u>

เข้าตอน	อาหารกลางวัน	lunch
เข้านึ่ง	ข้าวเหนียว	sticky rice
เข้าโปด, เข้าสาลี	ข้าวโพด	corn
เข้าแลง	อาหารเย็น	dinner
เจียม	1. ประหยัด 2. หายาก	to be thrifty, economical to be rare
เขี้ยว ไซด (syn. เกียด)	ฟัน โกรธ	teeth to get mad, to be angry

เตี้ยงแหล้วไปกินเข้าตอนกันเตอะ
กินเข้านึ่งกับแกงฮังเลล้าขนาด
ผมบ่ไค้มักเข้าโปดเต้าได
ลุงดีเป็นญะไฮเข้าโปด
วันนี้หัวหน้าหะเลียงเข้าแลงดีบ้าน
เป็น
เงินเดือนสี่ปันก่อนใจเจียม ๆ กะปอ
น้ำมันมีบ่บ่เจียม ๆ ฟ่อง
ปะเตี้ยงนี้ไม้สัเจียมหาซื้อดีไหน
กะบ่ได้
เจ็บเขี้ยวกินเข้าบ่ล้า
ก่อนว่าลูกน้องบ่ญะก้าน หัวหน้า
หะไซด
นักเลียนบตั้งใจเฮียนคูไคไซดขนาด

ค

คนเมือง, คนเมียง	ชาวเหนือ	northern Thai people
คับ ..	ครับ	yes (for male used at the end of sentences)
คว	ของ	thing
คว่าง	1. ทิ้ง, ทิ้งขว้าง 2. ขว้างปา, ปา	to throw to hurl, throw
คฺย, คี	รบกวน	to annoy

เป็นบ่ใจคนเมือง เป็นเป็นคนกรุงเทพฯ
สบายดีกาคับ
สุมาเตอะคับ
อีหน้องคำหล้าไปขายควดีกาด
หะปีกอเมลิกาเก็บควสะกา
เอาซีเหือะไปคว่างสะกา
ปะม่วงเน่าละเอาคว่างเหีย
ละอ่อนคว่างมะหินตักบนหลังคา
ไคคว่างปะม่วง
เป็นกะลั้งญะก้าน บดีคฺยเป็น
เป็นกะลั้งอู้กัน บดีคีเป็น

ครู	ครู, อาจารย์	teacher	โฮงเฮียนนี้มีฝรั่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ
เคร่ง	1. เคร่งครัด 2. ตึง -	to be strict to be strained	ผู้อำนวยการโฮงเฮียนนี้เป็นคน <u>เคร่ง</u> ตั้งสายวัดไป <u>ห้อยเคร่ง</u> ๆ
ไต่	อยาก, ต้องการ	to want, to need	ข้าเจ้า <u>ไต่</u> ไปแ่่ววกู้เกิด ผม <u>ไต่</u> อยากกินน้ำ ผมอยาก <u>ไต่</u> สูบปูลี ข้าเจ้า <u>ไต่</u> ได้ลถกับ
ไต่หลับ	ง่วงนอน	to be sleepy	ตะคินนินอนเด็กเจ้านี้ <u>ไต่</u> หลับ
ไต่หัว	หัวเราะ	to laugh	วันนี้หัวหน้าเป็นใจ <u>ไต่</u> หัว <u>ไต่</u> หัวตั้งวัน
ไต่หัว	ทั่ว	every where	ไปเพาะซื้อปุ๋ย <u>ไต่</u> หัว <u>ไต่</u> เวียงกะบมี

๖

ง่อม	เหงา	to be lonely	บมีไผมาแ่่วหาเลย <u>ง่อม</u> แต่ ๆ อยู่บ้านคนเดียว <u>ง่อม</u> ขนาด
งัว	วัว	cow, ox	บ้านอ้ายมี <u>งัว</u> ก็ตัว ซื้อ <u>งัว</u> สองกิไลเจ้า
งาม	สวย	to be beautiful, to be pretty, nicely	แม่หญิงคนนี่ <u>งาม</u> แต่ ๆ ผ้าตัดเสื้อผืนนี่ <u>งาม</u> ดีน้อ ปะถั่วฝักญวนนี่ <u>งาม</u> แต่ ๆ บมีแมงกิน เลย บ้านเป็นมีดอกไม <u>งาม</u> เนาะ
งาย	เช้า	morning	ญะหญิงกิน <u>งาย</u> นี้ กิน <u>งาย</u> ละหญิง
งาว	โง่	to be stupid	คนบมีทำก็คิดเป็น <u>งาว</u>
งัด	สงสัย, งง, ประหลาดใจ, ไม่เข้าใจ, แปลกใจ	to suspect to be surprised	ก็คอะหญิงบ่ออกเลยหญิง <u>งัด</u> แต่ ๆ <u>งัด</u> แต่ ๆ เป็นชู้อาญุข้าเจ้าได้จะได

๗

จัน	จน	to be poor	จาวบ้านบางคนเป็นคน <u>จัน</u> บ่ <u>ไต่</u> จันกะปตีชี่ค่าน
-----	----	------------	--

จนป่อ	จนกระทั่ง	until, till	ข้าเจ้านะก้านอยู่ตีสำนักงาน <u>จนป่อ</u> ห้าโมงแลง ถ้า <u>จนป่อ</u> ก่าย
จ่ม	บ่น	to complain	หัวหน้า <u>จ่ม</u> ลูกน้องบ่ไค่ญะก้าน
จวน	ชวน, ชักชวน	to persuade	ผมหะ <u>จวน</u> เพื่อนไปตวยได้ก่อ
จ้วย	ช่วย	to help	<u>จ้วย</u> สอนภาษาไทยหือผมจ่มคับ <u>จ้วย</u> ไปส่งข้าเจ้าตีศาลากางกำเตอะเจ้
จ้อง	ร่ม	umbrella	ขอฮีม <u>จ้อง</u> ก้าน่อเจ้า
จะได	อะไร,	what,	ภาษาอังกฤษกิดก้านี้แป่ว่า <u>จะได</u> คับ
..	ยังไ	how	เฮาหะเพาะเห็ดฟาง <u>จะได</u> ตัวหะไปกรุงเทพฯ <u>จะได</u> ป้ายนี้อ่านว่า <u>จะได</u>
จะไดกะจ้าง	อย่างไรก็ตาม,	anyhow, anyway,	แผ่นดิน <u>จะได</u> กะจ้างผมตึงหะไปหมู่บ้าน
•	อย่างไรก็ดี	however	เตียวชายถูก <u>จะได</u> กะจ้างตึงบ่ชื้อ
จะอัน	อย่างนั้น,	like that	กิด <u>จะอัน</u> บ่ถูกก้าเจ้า
..	ยังงั้น		กอนว่าญะ <u>จะอัน</u> บ่ได้แล้วหะญะ <u>จะได</u> คับ
จะอี้	อย่างนี้	like this	กอนว่าญะ <u>จะอี้</u> บ่ได้แล้วหะหือญะ <u>จะได</u> คับ
..	ยังงี้		ก้านี้เขียน <u>จะอี้</u> แม่นก้อเจ้า
จ้ง	เกลียด,	to hate,	คนเฒ่า <u>จ้ง</u> ละอ่อนดื้อ
	ไม่ชอบ	to dislike	ข้าเจ้า <u>จ้ง</u> คนขี้เหล้า
จ็บ	พอดี	to fit exactly, just right	ตัวใส่เสื้อหองเป็น <u>จ็บ</u> ก้อ
จ้วโมง	ชั่วโมง	hour	คุณญะก้านวันละ <u>จ้วโมง</u>
จ้า, จ้า	ช้า	to be slow	อู้ <u>จ้า</u> ๗ หน้อยคับ ผมพ้งบ่อดัน คนใจเย็นญะอะหยังกะ <u>จ้า</u>
จ้าวา,	สมมุติว่า	suppose	<u>จ้าวา</u> ข้าเจ้ามีชะตังนิก ข้าเจ้าหะ
จ่าหลอนว่า			หือชะตังกักัน <u>จ้าวา</u> วันนี้เป็นวันหยุด นิกเลียนหะ ตีใจจ้าตนัก

จ้าง syn. จะหล้า	1. เป็น	can, to be able to	อยู่ <u>ค่า</u> เมือง <u>จ้าง</u> ก่อ
	2. เสมอ	always	ก็ <u>อบ</u> กิงกุ <u>หล้า</u> บ <u>จ้าง</u> ก่อ
	3. ช่าง	artisan	เป็น <u>จ้าง</u> มา <u>หล้า</u> บ้าน <u>กั๊ว</u> น <u>ผัด</u> ช <u>่าง</u> น <u>ึง</u> <u>จ้าง</u> ต <u>ิด</u> ม <u>ือ</u> หล้า <u>บ้าน</u> น <u>ิม</u> มี <u>จ้าง</u> ม <u>ือ</u> ก <u>็น</u> ผ <u>ม</u> ไ <u>ค้</u> ไ <u>ด้</u> <u>จ้าง</u> บ <u>ูน</u> มา <u>จ</u> ั <u>ว</u> ย <u>แ</u> บ <u>ง</u> ก <u>ั</u> ง <u>เก</u> ิ <u>บ</u> น <u>้ำ</u> ฝ <u>น</u>

จ้างมันเตือะ ช่างมันเถอะ let it be, don't worry จ้างมันเตือะ บ่ถ้ากัคนัก
จะไดกะจัวยบได้ จ้างมันเตือะ

จ้าง จืด to be tasteless, bland แกงคเนนี้จ้าง เาเกิอมาใสะหมนหอย
จ้ำด, จ้ำดนัก มาก a lot, very กานสงกานมีคนแอวจ้ำดนัก
.. .. ของกันจ้ำดล้า
นงนเลองนี้จ้ำดดี
ไปแอวดอย มวนจ้ำดนัก

จาว ชาว used to place in front of จาวบ้านสวนนักปเนปเนจาวใสะจาวนา
nouns to form noun จาวนาตีอำเกอนีปเนญะนาบีละสง
derivatives about เตือ
kinds of people

จำ จำ to remember จำไดกัอว่าใสงนงไปตางใด
ช้าจ้ำจ้ำจ้ำอายบไดจ้ำ

จิ้น เนื้อ meat กันช้ำกับจิ้นหมุทอด
จิม ชิม to taste, try ผมไค้จิมใสัอว่าปเนจะได
แกงนีล้าดิจิมผอเตือะ

จิม syn. ด้วย too, with, also ขอบันจื่อพักกาดจิมได้กอ
จวญ ขอพัมพ์นงสิอนีหือจิมครบ
จัวยจิม

จี่ ตุม bloom, flower bud ขอจิดอกมะลิไปแบงมาลยสักนหอย
เตือะจ้ำ
กุหลาบญงปเนจิอยู่ พังตัดนเอ

เงิน เชิญ to invite จเนชึนบ้านกอนเตือะจ้ำ
จเนนงกอนคับ

ชื่อ ..	ชื่อ	name	เป็น <u>ชื่อ</u> อะหนึง <u>ชื่อ</u> ป้อ่านว่าจะไดเจ้า
เจ้า ..	คะ, ค่ะ	yes (for female used at the end of sentences)	ลุมมา <u>เตื่อเจ้า</u> ลวสิ <u>ดีเจ้า</u>
เจ้า	เช้า	morning	เขา <u>ต้องไป</u> ญะก้าน <u>แปดโมงเจ้า</u> <u>เจ้านี้</u> ออกบ้านก็ <u>โมงคับ</u>
เจือ	เชื่อ	to believe	เจือ <u>ผม</u> ก้อว่า <u>บั้น</u> เข้า <u>โบด</u> หะ <u>ได้</u> ลา <u>ค</u> ข้า <u>เจ้า</u> บ <u>ไค</u> เจือ <u>หมอดู</u> เต้า <u>ได</u> เจ้า
เจือก	เชือก	rope, string	ดิง <u>เจือก</u> ไป <u>คอง</u> ๆ <u>กำ</u> โล <u>ะคับ</u> <u>เจือก</u> นี้ <u>ญาว</u> ก็ <u>เมตร</u>
เจือ, เจีย	พันธุ์, เชื้อ	breed, species, germ	วันนี้ <u>หะ</u> ไป <u>ขอ</u> เจือ <u>เห็ด</u> ฟาง <u>ตี</u> คูน <u>ย</u> เก <u>ษ</u> ก้าน <u>ผสม</u> เท <u>ียม</u> ต <u>อง</u> ใจ <u>นี้</u> น้ำ <u>เจือ</u> จาก <u>ปี</u> พันธุ์ <u>ดี</u> หัว <u>หน้า</u> แ <u>จ้ง</u> งาน <u>หือ</u> ลูก <u>น้อง</u> ฟิง <u>ก้อ</u> หะ <u>ญะ</u> ก้าน ข้า <u>เจ้า</u> แ <u>จ้ง</u> หือ <u>เป็</u> อน <u>ลว</u> ม <u>งาน</u> ฟิง <u>ว่า</u> เป็ ต <u>อง</u> จ <u>้วย</u> อะ <u>หนึง</u> ฟ <u>อง</u> กะ <u>เป้า</u> เส <u>ื่อ</u> ผ้า <u>วาง</u> อ <u>ยู่</u> แ <u>จ้ง</u> ห <u>อง</u> ตะ <u>วา</u> ปี <u>ะ</u> ค <u>ุน</u> จ <u>อ</u> ห <u>ัน</u> ตี <u>แ</u> จ <u>้ง</u> ถ <u>น</u> น <u>ท่า</u> แ <u>ะ</u> อ <u>้าย</u> ญ <u>ะ</u> ก้าน <u>ดี</u> ล.พ.ช. <u>ไ</u> จ <u>้</u> ก <u>้อ</u> บ <u>ไ</u> จ <u>้</u> ค <u>ั</u> บ ไ <u>จ้</u> แ <u>ล</u> ห <u>ว</u> ค <u>ั</u> บ ฝ <u>าย</u> นี้ <u>ไ</u> จ <u>้</u> จ <u>ิน</u> ง <u>บ</u> ปะ <u>มา</u> ถ <u>น</u> เส <u>ียง</u> ไป <u>ส</u> อ. แ <u>ส</u> น <u>บ</u> า <u>ท</u> ค <u>ู</u> ไ <u>จ้</u> ฐ <u>ิบ</u> น <u>า</u> ล <u>ิ</u> ก <u>ำ</u> จ <u>้วย</u> ส <u>อน</u> เส <u>ื่อ</u> ง <u>เว</u> ล <u>า</u>
แจ้ง .	อธิบาย, บอก	to explain, to tell	
แจ้ง	มุม	corner	
ไ้ syn. แม่น' ..	ใช่	1. used in questions or in negative sentences 2. That is correct, Yes	
ไ้	ใช้	to spend, to use	

๒

ชอบ .	ชอบ	to like	ผม <u>ชอบ</u> กิน <u>เข้า</u> น <u>ึง</u> กับ <u>ลา</u> บ ข้า <u>เจ้า</u> <u>ชอบ</u> อ <u>ู้</u> กับ <u>จ</u> าว <u>บ้าน</u> เจ้า
อะ <u>ปะ</u> อะ <u>เป็ด</u> หลาย (syn. เปื่อ <u>เลอะ</u> เปื่อ <u>เต๋อ</u> , เปื่อ- เลอะ <u>ซี</u> เต๋อ)		many things, a lot of different things	ฮ <u>ำ</u> น <u>นี้</u> ขาย <u>ของ</u> อะ <u>ปะ</u> อะ <u>เป็ด</u> ป <u>ื่อ</u> อ <u>ู</u> ย <u>ค่า</u> ป <u>ูก</u> พ <u>ัก</u> อะ <u>ปะ</u> อะ <u>เป็ด</u>

ซุ่ม	ยิง	more and more	เป็นหวัดละไปตากฝนซุ่มหะเป็นนักรบ ไบแฮม ญะก่านได้นักเต้าโดซุ่มดี
ซุ่ม (sl)	เคยตัว, เคยชิน	to be in the habit of	เป็นมีคนจ่ายญะก่านนัก เป็นเลยซุ่ม ผมปาลูกสาวไปแ้วสองเตือบดา ลูกผมเลยซุ่ม
ซิว	ยี่สิบ	twenty	ยี่ซิวเจ้าอาญได้ซิวเบบปีแล้ว
สิบ	สิบ	ten	โงงเฮียนนี้มีอาจ่านสอนภาษาอังกฤษ สิบคน
ซื่อ	1. ตรง 2. ซื่อตรง	to be straight to be honest	หนตางเส้นนี้ซื่อไปบ้านผมเลย หัวหน้าเป็นบ่คอลับซัน เป็นเป็นคนซื่อ
ซุ่มซิม	โพล้เพล้	twilight time, dusk	แม่อ้อยค่าแบ่งมาหาคุณเจฟฟรี่ปอซุ่มซิม ล๊ะ คุณแมทธิว บิ๊กไปพะญาปอ มีด ซุ่มซิมล๊ะ
เขา	1. หา, ค้นหา	to look for	เขาบ้านคุณลินน์บ๊ะ บ่ออยู่ตางโด จ่ายเขาไบค้ำล่องหลงลุมมากำคับ
ได้	2. เขา เลือก	to erode to choose	ตำฝั่งแม่น้ำปิงไปดเพาะว่าโดนน้ำเขา อิหนองใช้เขาพักตั้งาม ๆ ไปขายเนื้อ ใช้เขาเม็ดบะถั่วตีบงามออกเหย ฟุ้งซุนฝนไปเดียวหะปละบาย
ซุนฝน	ตากฝน	to expose to rain	
ญ			
ญก	ยก	to lift	ญกเก้าอี้ไปตางใน เป็นญกหญิงมาห่อ
ญ้อน	ย้อน	1. to go back, turn back 2. to talk back	กำเดียวผมหะญ้อนไปบ้านอาจ่านโห ซำเจ้าหะลวดไปกาดก่อนละก้อย ญ้อนมา เป็นละอ่อนบตีญ้อนคนเฒ่า นักเรียนคนนีชอบญ้อนอาจ่าน

อนุญาต	เพราะว่า	because	เป็นสถิติต้องอนุญาตว่ากินแกงโฮ๊ะ
เพราะว่า			อนุญาตว่าเป็นเป็นคนดีจาวบ้านกะเลยชัก
ยอม	ยอม	to let, allow	อ๊ปป็เป็นยอมหื้อข้าเจ้าไปแฉั่วดวย
			อ้ายคีนนี้
			ไยผมบ่ยอมหื้อผมไปแม่สลายดวยเป็น
ญะ	ทำ	to do, make	คุณไดแอนญะก้านตีโองยาลำปาง
			เอาปะถ้วเหลือญะนมถ้วเหลือ
			นักร้องกะลั้งญะก้านบ้าน
ญะกิน	ทำกับข้าว	to prepare food	เมียผมญะกินอยู่หลังบ้าน
			คุณมาลีญะกินลำบัดหื้อ
			ญะกินจ้างก่อ
ญัง	ยัง	still, yet	ฝนตักจะอ๊ญังหะไปแฉั่วแหมกะ
			ไปกาดละญัง
			เป็นญังอยู่ดีสำนักงาน
ญังแควน	ดีขึ้น. ค่อยยังชั่ว	to get better, feel better	เจ็บตอกินยาแล้วกะฮู้สึกญังแควน
			วันนี้บ่พอฮ้อนเต้าไดญังแควนกว่า
			ตะวา
			ญังแควนน้อยงานบ่หนัก
ญังบ่. ญัง...บ่	ยังไม่, ยัง...ไม่	not yet	วันนี้ผมญังบ่ไปหมู่บ้านเตื้อ
			คุณสกอตญังออกแบบฝายบ่แล้ว
ญั้ง	1. หยุด	to stop	ก่อนว่าฮึดแก่กะญั้งก่อน
	2. เลิก	to give up	ลุงตีเป็นญั้งกินเหล้าได้สองติดแล้ว
ญับ	จับ	to arrest, to catch	ตำหนวดไล่ญับขโมย
			ก่างเดือนนี้หะออกไปญับญังที่บ้าน
			เหล้า
ญาก	ยาก	to be difficult	แก้ดอกเอื้องปุกญากแก่
			อู้กำเมืองญากขนาด
ญ่าง	เดิน	to walk	ก่อนว่าแดดฮ้อนผมบ่ชอบญ่างเต้าโต
	(syn. เตียว)		ข้าเจ้าหะญ่างไปแฉั่วบ้านบ๊ิวผันเจ้า
ญาว	ยาว	to be long	บ๊อฮุ่ยมีชอบใส่เสื้อแขนญาว ญะก้าน
			ไม้แผ่นนี้ญาวขนาด

ก้าว	เหยียบ	to step on	ไผ่กวนอิมปีอะขึ้นมานบนนี้ ละวังญ่าเก๊าบะถั่ว
ยิง	ยิง	to shoot	ตำหนวดยิงขโมยตายสองคน ละอ่อนป้อจายเขาอะยิงนก
ยิง, ยิง...ยิง	ยิง, ยิง...ยิง	more and more, increasingly, progressively	ละอ่อนยิงใหญ่ยิงคือ อยู่ลำปางยิงเมินยิงม้วน ยิงผ่อยิงงาม
ยินดี	1. ขอขอบคุณ, ขอใจ 2. ยินดี	thank you congratulation	ยินดีเจ้า ยินดีจาดนักคับ ยินดีเน้อเจ้า ขอแสดงความยินดีด้วยเจ้า ยินดีด้วยเน้อคับ
ยุง	ยุง	mosquito	เมืองไทยมียุงนัก พันตติที่ฆ่ายุง
ยุ่ง	1. ยุ่ง 2. รบกวน	to be busy, involved to bother	เดือนนี้ผมยุ่งจนป้อมีเวลาว่าง เขาชอบมายุ่งกับงานผม ละอ่อนชอบเข้ามายุ่งผม เวลาญะก้านบ่อยากหือไผ่มายุ่ง ไปไก่ ๆ ก่อน ฟังยุ่งเตื่อ ฝนตักนักดอยกะเลยญิบ โค่งก้านญิบญื่อหน้าว่ามีเงิน ญะก้านนี้ละวังหะญิบ
ยุบ	ยุบ	to collapse	กอนว่าญิบแก้มสาวหะเสียผี ญิบ ก้อย ๆ มันหะยุบ
ยู่	ผลัก	to push	ญุกบ่แบ๊ะกะญื่อเอา ญื่อโตะไปตางปุ้น
แฉ่ง	ดู, มอง	to see, look	จ้วยแฉ่งในตู้ฮั่นกำเลาะมีแผนทีก่อ ขอฮีมแฉ่งมาแฉ่งกำเลาะ

ด

ดอย	ภูเขา	mountain	แม้วอยู่บนดอย ผมชอบไปแอ้วดอย
-----	-------	----------	---------------------------------

ดึก	เงียบ	to be quiet, silent	ตางภาคคงหนีอมี <u>ดึก</u> นึก ดึก ๆ หน้อยคืบ เป็นกะลั้งกะตุม คนขาดหลาย สำนักงานเลย <u>ดึก</u> จิละออน <u>ดึก</u> กำเตือะ ก่อนว่าเป็นหวัดข้าเจ้าหะเจ็บ <u>ดึก</u> น้ำเข้า <u>ดึก</u>
ดั่ง, ฮุดั่ง	จมูก	nose	ผมญะกับเข้าบัจ้าง ผมกะเลยจ้วย <u>ดั่ง</u> ไฟหือ ข้าเจ้าบ่เกย <u>ดั่ง</u> ไฟ ไปไหนกะ <u>ดั่ง</u> เพราะว่าหวนตางดี อยู่คนเดียวไปไหนกะ <u>ดั่ง</u> บ้านใหญ่ <u>ดั่ง</u> นอน ไปละ <u>ดั่ง</u> ไปกินเข้าก่อน <u>ดั่ง</u> จ้วยบอกหัวหน้า <u>ดั่ง</u> กำ <u>ดั่ง</u> แอว์ <u>ดั่ง</u> ม่วน <u>ดั่ง</u> คืบ
ดั่งไฟ	ก่อไฟ	to start a fire	แอว์จน <u>ดั่ง</u> ข้าเจ้านอน <u>ดั่ง</u> ก็คืบ ตะคืบนี้บักบ้าน <u>ดั่ง</u> เผิง <u>ดั่ง</u> เจ็บบัดให้ะ หัวหน้าหะไปปะชุมตีทุ่งเทพวัน <u>ดั่ง</u> หมูกู <u>ดั่ง</u> หะเอาคืบ <u>ดั่ง</u> ล.พ.ท. นักเขียนคน <u>ดั่ง</u> ไคไคเขียนภาษาอังกฤษกิดพ่อง ติด <u>ดั่ง</u> หะไปพันตีตีตี
ดูต่าง	สะดวก	to be easy, convenient	จ้วยญกุงปุยกำ <u>ดั่ง</u> ขอยืมปาก <u>ดั่ง</u> กำ <u>ดั่ง</u> ฝากส่งจดหมาย <u>ดั่ง</u> กำ <u>ดั่ง</u>
เดื่อ	นะ	a particle used at the end of affirmative sentences	
• syn. เนอ, หนา			
เด็ก, ดี้ก	ดึก	to be late at night	
เดียด	ต๋อย	to sting	
ใด.....ใด	ไหน.... ไหน	which	
ได้ะ, ด้	สิ, สิ	a particle indicating definiteness or emphasis	

ต

ตวย, โดย 1. ด้วย, กะ		with, also	ข้าเจ้าไปหมู่บ้าน <u>ตวย</u> หัวหน้า ผมไปกาต <u>ตวย</u> เป็อน จ้วยผม <u>ตวย</u>
• syn. จิม)			

	2. ตาม	to follow	มีคน <u>ตาม</u> ข้าเจ้ามา ไปก่อนแต่จะ <u>ตาม</u> เดียวยะ <u>ตาม</u> ไป
ด้วยกัน	ด้วยกัน	together	ไป <u>ด้วยกัน</u> กับบ้อ ข้าเจ้ากับคุณสิไป <u>ด้วยกัน</u> ได้
ด้วยใจ	ตามใจ	1. to please 2. to spoil	หัวหน้าชอบ <u>ใจ</u> คน <u>ด้วยใจ</u> แม่ <u>ใจ</u> ส่วนนักชอบ <u>ใจ</u> แฟน <u>ด้วยใจ</u> <u>ด้วยใจ</u> จะ <u>ใจ</u> อ่อนนั๊ก <u>ด้วยใจ</u> จะ <u>ใจ</u> อ่อนนั๊กจะ <u>ใจ</u> อ่อนหะ <u>ใจ</u>
ระกอน	แต่ก่อน	in the past, in former times	<u>ระกอน</u> ต่างภาคเหนือมีป่าไม้ <u>ระกอน</u> <u>ระกอน</u> ข้าเจ้ากินกับ <u>ระกอน</u> เข้า <u>ระกอน</u> ได้
ตะกั้	เมื่อกั้	just now, a moment ago	คุณ <u>ตะกั้</u> จะ <u>ตะกั้</u> ไป <u>ตะกั้</u> มาถึง <u>ตะกั้</u> นี้ <u>ตะกั้</u> ตาย
ตะคืน	เมื่อคืน	last night	<u>ตะคืน</u> นี้ไป <u>ตะคืน</u> ไหนมา <u>ตะคืน</u> นี้ <u>ตะคืน</u> มาขนาด
ตะวานา. ตะวันวา. วันวา	เมื่อวานนี้	yesterday	<u>ตะวานา</u> นี้ไป <u>ตะวานา</u> ที่ <u>ตะวานา</u> แม่ <u>ตะวานา</u> ข้าเจ้าไป <u>ตะวานา</u> จาวบ้าน <u>ตะวานา</u> นม <u>ตะวานา</u> เหลือ <u>ตะวานา</u>
ตัก	1. ทักทาย, ทัก 2. ทำนาย	to greet to foretell	เป็น <u>ตัก</u> ผมก่อน <u>ตัก</u> ผม <u>ตัก</u> เป็น <u>ตัก</u> ได้ หมอดู <u>ตัก</u> ว่าผม <u>ตัก</u> หะ <u>ตัก</u> แพน <u>ตัก</u> นี้
ตึด svn. ตึด. ซื่อ	ตรง. ที่	place, location, to be opposite	ลตไป <u>ตึด</u> ใหม่ <u>ตึด</u> หน้า <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u> ศาลากาง <u>ตึด</u> จังหวัด <u>ตึด</u> ลำ <u>ตึด</u> ปาง <u>ตึด</u> อยู่ <u>ตึด</u> กับ โฮง <u>ตึด</u> วาง <u>ตึด</u> ไม่ <u>ตึด</u> สอง <u>ตึด</u> อัน <u>ตึด</u> ๆ <u>ตึด</u> <u>ตึด</u> ฮ่าน <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u> อยู่ <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u> อยู่ <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u>
ตึดใด	ตรงไหน	where	โฮง <u>ตึด</u> อยู่ <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u> อยู่ <u>ตึด</u> โฮง <u>ตึด</u>
ตึดนี้	ตรงนี้	right here	ลุง <u>ตึด</u> อยู่ <u>ตึด</u> นี้ <u>ตึด</u> ได้
ตึดฮั้น	ตรงนั้น	right over there	เอา <u>ตึด</u> พัก <u>ตึด</u> ไว้ <u>ตึด</u> ฮั้น <u>ตึด</u> แต่ <u>ตึด</u>
ตัน	ทัน	1. in time, on time	ไป <u>ตัน</u> ประชุม ไป <u>ตัน</u> ปะ <u>ตัน</u> หน้า <u>ตัน</u> ก่อ

ทันใจ	ทันใจ	2. to catch up to fast enough
ทันสมัย	ทันสมัย	up-to-date
ตัน si	มืด	(fig.) one's mind to be blank
ตันอกตันใจ (idiom)	หนักอกหนักใจ	to be depressed, anxious
ตัว	1. คุณ, เธอ	you
	2. ตัว	used as classifier, for animals, clothes and some things such as table, chair, etc.
	3. ตัว	ticket
ตัวป้อ	คนรัก (ผู้ชาย)	boy friend
ตัวปู้	ตัวผู้	male animals
ตัวแม่	1. คนรัก (ผู้หญิง)	girl friend
	2. ตัวเมีย	female animals
ตา	ทา	to spread on, put on, paint
ตา	1. ตา	eye
	2. คราว, ที, ตา	time, occasion
ต่าฝั่ง	ตลิ่ง, ฝั่ง	bank of a river

เป็นไปทันลดไฟก่อ
 ญะก่านจาปตันใจ
 ขับลเร็ว ตันใจดี
 กำก็คคนเผาปตันสมัย
 เป็นแต่งตัวตันสมัยขนาด
 ก็คหญิงบ่ออก ตันไปหมด

ตันอกตันใจบมีชะตังใจ

ตัวญะก่านอยู่ตีเพ้เมินแล้วกา
 เป็นไปบ้านตัวได้ก่อ
 ป้าคำเลี้ยงหมูเจดตัว
 ข้าเจ้ามีกะโปงกับเสื้อหลายตัว
 โตตัวนี้ขาบตี
 กางเกงตัวนี้เป่งเต้าโต

ผมไปจองตัวลตทัวแล้ว
ตัวป้อเป็นหล่อขนาด

หมาตัวนี้เป็นตัวปู้
 คุณจอห์นมีตัวแม่ละญัง
ตัวแม่ไผเดินมานู้น

ไก่สีขาวนี้เป็นตัวแม่ใจก่อ

กินเข้านมบั้งตาเนย

ตาปากสีแดง

ซื้อสีมาตาบ้าน

แมงเข้าตาเจบบิตโท๊ะ

วันนี้ตาไผไปจ้วยผมตีหมูบ้าน

น้ำขึ้นนักตาฝั่งเลยไปด

สวนพักอยู่บนตาฝั่ง

ต่าง, ตั้ง	1. ข้าง	side
	2. ทาง	trail
	3. โดย	by
ต่างใด	1. ทางไหน	which way
	2. ที่ไหน	where
ต่าง	แทน	to substitute
ต่าง	เข็มขัด	belt
ต่าง	ล้ม	to fall down
ต่าง, เต็ม	เตี้ย	to be short, low
svn. เกิด		
ต่าง	1. ชน	to bump into
	2. โขลก ต่าง	to pound
ต่างหมวด	ตำรวจ	policeman
ต่างหมู่	แถวนี้	around this place
ตึก ๆ	เรื่อย ๆ	continuously, on and on
ตึก ๆ	สัปดาห์	week
ตื้น	ชิ้น	piece
ตัว	หิ้ว	to carry, hold
ที่	ที่	1. at

ไปสะดวกอยู่ต่างซ้ายมือก็ว่าต่างขวามือ
 ต่างเข้าหมู่บ้านบ่อปอติเต้าได
 ผมไปแม่ฮ่องสอนต่างเคื่องบิน
 ล.พ.ช. ไปต่างใด
 ไปต่างใดคับ ไปภาคเจ้า
 หัวหน้าเป็นปว้างผมเลยมาต่าง
 ต่างหนึ่งเส้นนิทองไมเจ้า
 ญู้กันต่างกะเลยได้จับ
 ฝรั่งเศสนี้ต่าง
 ไม้ต่างขวสูงไป เต็มลงมาหน่อย
 เป็นต่างเหลี่ยม
 เดินต่างกัน
 ลดสองกัน ต่างกัน
 ผมหะจ้วยต่างเกือหนี
 ต่างเข้าควกับงาก่อน
 ต่างหมวดไล่ญิบขโมย
 ผมมีเบือนเป็นต่างหมวด
 ตัต่างหมู่นี้เป็นของกำนันกับเมียเป็น
 เดินไปตึก ๆ ละหะหันโฮงยาอยู่
 ต่างชั่ว
 ู้ไปตึก ๆ ข้าเจ้าญังฟังอยู่
 กินตึก ๆ
 แอ่วตึก ๆ
 ตัดนี้มีวันหยุดสามวัน
 เป็นบ่มาญะกำนตึงตัด
 ไกตื้นนี้ก็บาทเจ้า
 ขอยเงินหมู่เป็นตื้นน้อย ๆ กำตุ
 ตัวลงไปต่างใดเหอ
 ข้าเจ้าญะกำนตีโฮงยา
 อยู่ตื้นนี้ถ้าเนอ

		2 place	กำหนดมี <u>ที่นั่ง</u> หลายขนาด เป็นอยากใคร่ซื้อ <u>ที่นั่ง</u> ที่หมู่นี้
		3 used as classifier for seat	จอง <u>ที่นั่ง</u> ที่ดี จอง <u>ที่นั่ง</u> สอง <u>ที่นั่ง</u>
		4 used with numerals to form ordinals or with certain order forms to indicate position in a numbered series	บิ๊กว่า <u>ที่นั่ง</u> ที่ <u>เก้า</u> ใจ บิ๊กว่า <u>ที่นั่ง</u> ที่ <u>สิบ</u> ใจ ชอบกิน <u>ที่นั่ง</u> ที่ <u>สิบ</u> สุด ชอบกิน <u>ที่นั่ง</u> ที่ <u>สิบ</u> สุด เป็น <u>ที่นั่ง</u> ที่ <u>เก้า</u> ใจ
<u>ที่นั่ง</u>	ที่ <u>ไหน</u>	where	ณ <u>ที่นั่ง</u> ที่ <u>ไหน</u> ไป <u>แล้ว</u> ที่ <u>ไหน</u> มา
<u>ถึง</u>	<u>ถึง</u>	to reach, get to	น้ำ <u>ขึ้น</u> มา <u>ถึง</u> ได้ <u>ขึ้น</u> มา <u>ถึง</u> ที่ <u>ซัก</u> ผ้า
<u>ตั้ง</u> • syn. กู้, กู้	1. ทุก 2. ตลอด, <u>ทั้ง</u>	every throughout	กิน <u>เข้า</u> ตั้ง <u>วัน</u> ใจ <u>ก่อ</u> ตั้ง <u>วัน</u> นี้ <u>หัด</u> อยู่ <u>ท่า</u> เมือง <u>กับ</u> เพื่อน กลาง <u>าน</u> ตั้ง <u>ติด</u> เลย เดือน <u>นี้</u> ตั้ง <u>เดือน</u> บ <u>ได้</u> ไป <u>ไหน</u> อยู่ <u>สาว</u> ตั้ง <u>คืน</u>
ตั้ง <u>มวน</u> ตั้ง <u>มวน</u> ตั้ง <u>มด</u>	ทั้ง <u>มวน</u> , <u>ทั้ง</u> นั้น ทั้งหมด	all of them all of them	ดี <u>ดี</u> นี้ <u>เป็น</u> ของ <u>กำ</u> นั้น <u>ตั้ง</u> <u>มวน</u> จาว <u>บ้าน</u> ตั้ง <u>มวน</u> ดี <u>จួយ</u> ผม <u>ขี้ด</u> บ <u>่อ</u> ป่า ล้ม <u>ตั้ง</u> ม <u>ด</u> นี้ <u>ของ</u> ไม ไป <u>ดว</u> ย <u>กัน</u> ตั้ง <u>มด</u> เน <u>อ</u>
<u>ดึง</u>	<u>ดึง</u> , ลาก	to pull	จួយ <u>ดึง</u> เจ <u>้อ</u> ก <u>ไป</u> ตาง <u>บูน</u> ก <u>ำ</u> จาว <u>บ้าน</u> ตั้ง <u>แข</u> น <u>ไป</u> กิน <u>เข้า</u> ดว <u>ย</u>
<u>ตุ๋ย</u>	<u>อ้วน</u>	to be fat	ละ <u>อ่อน</u> คน <u>นี้</u> ตุ๋ <u>ย</u> ดี หมู <u>ตุ๋ย</u> น้ำ <u>หนัก</u> นัก
ตุ๋, ตุ๋ <u>เจ้า</u>	พระ	monk	หัว <u>หน้า</u> เก <u>ย</u> บ <u>ว</u> ช <u>เป็น</u> ตุ๋ วัน <u>นี้</u> มี <u>ตุ๋</u> เจ้า <u>หลาย</u>
ตุ๋ <u>เข้า</u> , หลวง <u>เข้า</u>	ยุ้ง <u>ข้าว</u>	barn, granary	จาว <u>นา</u> เก <u>บ</u> เข้า <u>ไว้</u> ใน <u>ตุ๋</u> เข้า หลวง <u>เข้า</u> บ้าน <u>นี้</u> ใหญ่ <u>ดี</u> เน <u>าะ</u>

คูหลวง	เจ้าอาวาส	abbot	คูหลวงวัดนี้ใจดีละกะเก่งตวย
คูป	กระท่อม	cottage	แบ่งคูปหื้อไผ
เต	1. รื้อ	to tear down	เตเฮือนเก่าละหยะแบ่งเฮือนใหม่
	2. เปิด	to open	เตือนหน้าหยะเตสำนักงาน
เติก	กด	to press	เป็นกำลังเตกองของขวัญ
เต็ง	ทับ	to put on top of	จ้วยเตกองฮันกำเตอะคับ
เตื่อะ	เถอะ	a particle used to mark an exhortation or a command	บตีเต็กดินแน่นถั่วหยะงอกบได้
			ปิดปากขุมแล้วเอาไม่เต็งไว้
			เอาหนังสือเต็งกะดาะไว้ลมหยะบั้ง
			ไปตวยกันเตื่อะ
			มากินตวยกันเตื่อะ
			ไปเตื่อะไปแล้วตวยกันเตื่อะ
			ขอวานกำเตื่อะ
			บไปคับไปเตื่อะ
			กินเตื่อะเจ้า ข้าเจ้ากินแล้ว
			เอาเตื่อะคับผมบเอาละ
เต๊ะ	วัด	to measure	เต๊ะแหลมกำไละแบ่งพักญาวเต้าโต
	วางท่า	to pose	เอาไม่มาเต๊ะกันกำเลาะสูงเต้ากันก่อ
			เต๊ะท่างาม ๆ เป็นหยะถ่ายฮูบหื้อ
			เป็นจ้างเต๊ะเนาะ
เต้า	เท่า	clf. for a given quantity, often best rendered by "times, - fold"	คนตี่นี้ใจดีกว่าคนกรุงเทพฯหลายเต้า
			อำเภอนี้หน้อยกว่าอำเภอเมืองสองเต้า
เต้ากัน	เท่ากัน	to be equal	แม่ญิงสองคนสูงเต้ากัน
			หมูสองตัวใหญ่เต้ากัน
เต้าโต, เต้าฮื้อ	เท่าไร	how much, how many	เสื่อตี่นี้เต้าโตเจ้า
			โค่งกานนี้เสี้ยงเต้าฮื้อ
			กับเข้ามือนี เต้าโต
เต้าอัน	เท่านั้น, แค่นั้น	only that, just that	หยะญะกานตี่นี้สองปีเต้าอัน
			มีปีหน้องสี่คนเต้าอัน

เจ้าอ้อ	เท่านั้น, เดี๋ยวนี้	only this, just this	ไปกด <u>เจ้าอ้อ</u> ปิดขายเดินไปจะได้ มีชะตังหน้าร้อย <u>เจ้าอ้อ</u>
เด็ก	พิง	to lean against	นั่ง <u>เด็ก</u> ฝา เอา <u>เด็ก</u> เสาไว้
ถึง	ถึง	to reach	ยื่น <u>ถึง</u> จอ <u>ถึง</u> ไม้ทอดก๋วย
เดิน	เดิน	to walk	ชอบ <u>เดิน</u> ก๋วย <u>เดิน</u> ไปไหน <u>เดิน</u> ไป <u>เดิน</u> มาบิ๊อดกะ
เดิน	กางเกง	pants	<u>เดิน</u> ตัวนี้ติดกะว้าชื่อ <u>เดิน</u> สีเทานิ่งงามดี
เที่ยง	เที่ยง	noon	<u>เที่ยง</u> นี้กินหุ้งดีเหอ เป็นหะบิกมาต่อน <u>เที่ยง</u>
สวณ มะตอน เตี้ยะ	งอม	to be overripe	ก้วยหวิน <u>เตี้ยะ</u> แก่ ปะก้วยเตดบ <u>เตี้ยะ</u> บ่หวาน
เตื่อ	ครั้ง, คราว	clf. for an event, incident, occurrence	พ่น ตีตีท ไป <u>ทีื่อ</u> ละ มาเจ้าจะเลือก <u>เตื่อ</u> นี้เป็น <u>เตื่อ</u> ดีได้อไค <u>เตื่อ</u> หน้าปาลูกมาตวยเนอ
	เลย	a particle used at the end of negative sentences	ญิงบ่ได้อกิน <u>เข้าเตื่อ</u> บ่ไป <u>เตื่อ</u> บ่ฮ้อ <u>เตื่อ</u> บ่งาม <u>เตื่อ</u>
เตื่อม, เติม	เติม, เติม	to add, add to	เข้าเวียงบตีลิม <u>เติม</u> น้ำมัน <u>เตื่อ</u> เอาน้ำมา <u>เตื่อม</u> เหมหน้อย <u>เตื่อม</u> อาหารนหมูละญิง
แท้, แท้ ๆ	จริง, จริง ๆ	to be true, real	นี่กว่าเป็นไลดดี <u>แท้</u> เป็นมีแฟน <u>แท้</u> งานปออยม่วน <u>แท้ ๆ</u> นางงามเจียงใหม่ งาม <u>แท้ ๆ</u> เป็นเป็นคน <u>แท้</u> ผ้อทำว่าหะเก่ง <u>แท้ ๆ</u> หลัวบ่เก่ง
แตว	ผสมกับน้ำ	to mix with water	เอาตีตีท <u>แตว</u> กับน้ำละกะพ่น

แล้ว ๆ	เรื่อย ๆ	continuously, on and on
โต	พัง	to break, destroy
ไต้ง	ทุ่งนา, นา	paddy field
ไต่ะ	ยอ, หลอก	to flatter, wheedle

ก

ถุง	ถุง	bag
ตอก	เท	to pour
ถั่วดิน	ถั่วลิสง	peanut
ถั่วถิน	ถั่วเขียว	mung bean
ถ้ำ	รอ, คอย	to wait
ถ้าจะอัน	ถ้ายังงั้น, ถ้าอย่างนั้น	in that case
ถ้าจะอี่	ถ้ายังงี้, ถ้าอย่างนี้	in this case

บ๊ิดยาแล้วเอาแตวน้ำหือละอ่อนกิน
 ไผเอาซี้เปืออะมาแตวน้ำเหลัน
 ไปแล้ว ๆ กำเดียวหะตวยไป
 กินแล้ว ๆ ปถ้าถ้ำ
 แอ่วแล้ว ๆ เตือะ สาวหะญับเด้อ
 เมมาแล้ว ๆ แฟนหะหนีละ
 ความมันโตฮ้อมด
 ขโมยโตปะตุ๋เข้าไปปลักคว
 ไปไต้งก่อเจ้านี้
 ไปเอาหญ้าตีไต้ง
 เอาควายไปเลี้ยงก่างไต้ง
 หัวหน้าไต่ะลูกน้องญะก่าน
 เป็นชอบหือคนไต่ะ
 คนใหญ่ไต่ะละอ่อน

ตีถุงไปตางได
ถุงนี้ปิด
 มีถุงใหญ่ก่อ
ตอกเหล้าหือเป็นน้อย
 เอาน้ำตอกคว่างเหีย
ตอกแก่งใส่ถ้วย
 ปูกเข้าสะกะปูกถั่วดิน
 เอาถั่วดินต้มหน้าบาท
 คั่วถั่วถินสุกแล้วเอามาตำ
ถ้ำกำเนื้อเดียวมา
 ผมหะถ้ำตีสำนักงานเนื้อ
ถ้ำไผเจ้า
 ตั๋วบ่วง ถ้าจะอัน เป็นไปคนเดียว
 วันนี้ฝนตก ถ้าจะอัน ก้อยไปวันพุก
 ตั๋วบ่วงบายถ้าจะอี่เป็นกะบบ่วงละ
ถ้ำไชจะอี่กะบ่วงละ

เกาะ	รองท้อง	to eat just enough to prevent hunger	ก่อนหะมานี้ <u>เกาะ</u> มาหน่อยละ กินหยัง <u>เกาะ</u> เหี้ยหน่อยก่อนก้อยไป <u>เกาะ</u> หยังมาก่อนละหยัง กินเหล่า <u>เกาะ</u> ก่อน
ถึง	ถึง	to arrive	ลทหวัรมา <u>ถึง</u> ดีอะหยัง ไป <u>ถึง</u> ไหนมา <u>ถึง</u> ศาลาก่างละคับ
เขียน	เล่ม	clif. for sharp-pointed objects e.g. knives, axes	ยิบมิด <u>เขียน</u> สันหือกำ ขอยิมมิดหน่อยลัก <u>เขียน</u> ดี มุย <u>เขียน</u> นี้บ่ปอดม
เฉียว	เฉียว	to taper	<u>เฉียว</u> ป้ายไม่กำเตอะ ป้ายไม่นี้หยังบ่ได้ <u>เฉียว</u> เต้อ
ถืด, ถืดถืด	ขยับ	to shift slightly	<u>ถืด</u> กันไปหน่อย <u>ถืด</u> ถืดมาตางในเพ้เตอะ
แถม	อีก	more, again	<u>ถืด</u> ไป <u>แถม</u> หน่อย เดินไป <u>แถม</u> หน่อย วันทุกปีะกัน <u>แถม</u>

ท

ทำหะ	คงจะ, อาจจะ	probably, will, may be	ฝน <u>ทำหะ</u> ตึก <u>ทำหะ</u> บ่ดี ก่อนกินเหล้านัก งาน <u>ทำหะ</u> บ่ม่วน ผ่อเป็น <u>ทำหะ</u> บ่ปอใจ
โท	1. ทา	to spread on, to smear	เอายา <u>โท</u> ตัดตีตึงขิบเหี้ย เอาน้ำมัน <u>โท</u> ไม้ไว้
	2. โสภ	to plane	<u>โท</u> ไม้หือเลียบก่อนก้อยตาสี

น

น่วม	ซ้ำ, ละ	to be mushy	ปะก้วยเตดสุดตึกลงมาน่วมมด ก้วยเตี้ยะจนปอน่วม
น้อ, เนาะ	นะ	a particle used at the end of a sentence to	กำเดียวไปกาตตวยกัน <u>น้อ</u> ไปเวียงตวยกัน <u>น้อ</u>

		indicate a mild question	กิน <u>เข้า</u> กัน <u>ละ</u> <u>นอ</u> ได้ <u>เข้า</u> อีก <u>ละ</u> <u>ปอ</u> <u>น</u> <u>ะ</u>
นัก	มาก	many, much	วันนี้มี <u>คน</u> มา <u>นัก</u> ฝน <u>ตก</u> <u>นัก</u> มี <u>ชะ</u> <u>ดัง</u> <u>นัก</u>
นะ	นะ	a particle used to make an utterance	เด็ก <u>ละ</u> <u>นี้</u> อิม <u>ละ</u> <u>นี้</u>
นี่	นี่	gentle	เก่ง <u>นี้</u>
นี้	นี้	this	วันนี้ <u>วัน</u> ดี <u>เท่า</u> ใด ตะ <u>ว</u> า <u>นี้</u> ไปไหนมา คน <u>นี้</u> ใจ <u>ห</u> ง
นี้	เถียง	to argue over, put it up to other person	คน <u>ดี</u> อื่น <u>ขอ</u> บ <u>นี้</u> ง <u>กัน</u> ญะ <u>ก</u> าน หัว <u>หน้า</u> <u>นี้</u> ง <u>ลูก</u> หน้า <u>ง</u> เป็น <u>ขอ</u> บ <u>นี้</u> ง <u>คน</u> อื่น
นึก	คิด	to think	<u>นึก</u> ว่า <u>บ</u> มา <u>แล้ว</u> ฟัง <u>ง</u> ุง <u>เต</u> ื่อ <u>กะ</u> ล <u>ง</u> <u>นี้</u> ก <u>อยู่</u> <u>นึก</u> ผ <u>อ</u> ติ ๆ กะ <u>ล</u> ง <u>นี้</u> ก <u>อะ</u> ห <u>ง</u>
นี้	หนึ่ง	one	วันนี้ <u>วัน</u> ดี <u>นี้</u> ง ขอ <u>คน</u> จ <u>ว</u> ย <u>นี้</u> ง <u>คน</u>
เนอ	นะ	a particle used to make an utterance	ไป <u>ละ</u> <u>เนอ</u> ขอ <u>ห</u> ือ <u>ม</u> ว <u>น</u> <u>เนอ</u> กิน <u>ก</u> ่อน <u>เต</u> ื่อ <u>ะ</u> <u>เนอ</u>
เนอ	นะ	gentle	บ <u>ดี</u> เจ <u>ื่อ</u> <u>เนอ</u>
นี้	ละลาย	to melt	น้ำ <u>แข็ง</u> ไป <u>ม</u> ด ฮ <u>ื่อ</u> น <u>จ</u> น <u>ป</u> อ <u>ห</u> ย <u>ะ</u> ไป ย <u>าง</u> ม <u>ะ</u> ต <u>อ</u> ย <u>ไป</u> ดี <u>ด</u> เก <u>ื่อ</u> ก

บ

บ	ไม่	not	ค <u>ม</u> บ <u>ง</u> าม ฝ <u>น</u> บ <u>ด</u> ก ช <u>ะ</u> ด <u>ัง</u> บ <u>มี</u>
---	-----	-----	---

บัก้อย...เต้าโต ไม่ค่อย...เท่าไร hardly, not quite,
not very

บิไจ้แหล่ ไม่ใช่หรอก not exactly

บุดาย 1. เท่านั้น only, just that
2. เรียบ ๆ to be simple
3. ง่าย ๆ, เฉย ๆ to be plain, so so

บุดี เสีย to break down

บุดี..... อย่า.... Don't !

บุดันหญัง ไม่ทันไร only a short while later

บุด้า ไม่ต้อง not to have to

บุด้อ...เต้าโต ไม่ค่อย...เท่าไร not very

บุดื่อหญัง ไม่เป็นไร It doesn't matter

บุดื่อกินข้าวกา
กับเข้าปล่า

คนบัก้อยนัก เต้าโต
ผนบัก้อยตึกเต้าโต
ผมอู้บัก้อยเก่งเต้าโต

Q. ได้ญินว่าคุณบือบมีตัวแม่แต่กา

A. บิไจ้แหล่ ไผบอกหัวหน้า

บิไจ้แหล่ คนนี้บิไจ้

บิไจ้แหล่ เป็นใจดีหะตาย

ผมอู้เต้าอู้บุดายเป็นกะโชค

ขอชะตังชาวบาทบุดายกะบได้

ญะกานเต้าอู้บุดายกะจ่ม

ข้าเจ้าชอบใส่เสื้อแบบบุดาย ๆ นี้

เป็นแต่งตัวง่าย ๆ บุดาย ๆ

กับเข้าฮ้านนี้บุดาย ๆ บุด้อล้าเต้าโต

นาลิก้าบุดี

ปากก้าบุดี

บุดีสูปบุดี

บุดีไป

บุดันหญังสาวป้อชอบละ

บุดันหญังเตื่อป้อบายสามละ

ญะกานบุดันหญังกะหิวละ

บิไค้ไปกะบุด้าไป

บุด้าถ้า ไปก่อนเตื่อ

บุด้าฟัง หะถ้า

กอนว่าบุดักกะบุด้ากินหนา

งานบุด้อม่วนเต้าโต

สุมาเตื่อคับ : บุดื่อหญังเจ้า

ญินตีเจ้า : บุดื่อหญังคับ

บุดื่อหญังคับ บุด้าฟัง

บุด้าเก่งใจหนา บิไจ้เป็นหญัง

บ่ลั้ง	คงจะ	probably	เป็น <u>บ่ลั้ง</u> บ่กินเลี้ยงในเวียงกา
บ่อ	ใหม่	a particle used at the end of a sentence to indicate a mild question	ไปหมู่บ้านตวยกัน <u>บ่อ</u> หื้อข้าเจ้าจ้วย <u>บ่อ</u> ผมตีวไปหื้อ <u>บ่อ</u> คับ
บ่ะเชือส้ม	มะเชือเทศ	tomato	<u>บ่ะเชือส้ม</u> กิไลเต้าได หื้อละอ่อนหัดกิน <u>บ่ะเชือส้ม</u> นัก ก <u>บ่ะเชือส้ม</u> มีวิตามินซีตวย
บ่ะเดีว, บ่ะเดีวนี้	เดีวนี้	at present	<u>บ่ะเดีว</u> คนบ่ไค้ไปวัด <u>บ่ะเดีวนี้</u> ไค้บ่บ่อแปง กะล้งหะไป <u>บ่ะเดีวนี้</u> ละ
บ่ะป้าว	มะพร้าว	coconut	ตางเหนือปูก <u>บ่ะป้าว</u> บ่ก้อยตีเต้าได <u>บ่ะป้าว</u> อ่อนล้าขนาด
บ่าว	หนุ่ม, ชายหนุ่ม	young man, adolescent boy	บ่ตันหญ้งบ่อเป็น <u>บ่าว</u> ละ ลูกบ่าวหัวหน้าเป็น <u>บ่าว</u> ละ
บ่ิด, บ่ิดเดีว syn. ก่าเดีว	เดีวก่อน, เดีวเดีว	just a moment	ถ้า <u>บ่ิดเดีว</u> เน้อ แกมลัก <u>บ่ิด</u> ก้อยปัดหม้อแกงล้ง <u>บ่ิด</u> ไปแ่อ้วสาวน้ะ
โบ๊ะ	ผ่า	to cut, split	<u>โบ๊ะ</u> บ่ะป้าวก่าเตือะ <u>บ่ิด</u> หะจ้วย <u>โบ๊ะ</u> หลว

บ

บ่ิด	ยกกลง	to take down	<u>บ่ิด</u> เจือกลงก่าเตือคับ <u>บ่ิด</u> หม้อแกงล้งได้ละเจ้า
บ่ิน	ผสม	to mix	เอาถั่วกับงา <u>บ่ิน</u> กัน แป็ง <u>บ่ิน</u> กะนำตาน
บ่อ	พอ	to be enough	ใส่บ่ย์ม่อ <u>บ่อ</u> อ้อ <u>บ่อ</u> ก้อคับ ชะตงบ่ <u>บ่อ</u> ใจ
บ่อตี	พอดี	just then, exactly	เสื่อตัวนี้ใส่ได้ <u>บ่อตี</u> เลย มา <u>บ่อตี</u> กะล้งกองหาอยู่ ผมใส่เกือกกุ่มนี้ได้จับ <u>บ่อตี</u>

ป้อ, อีป้อ	พ่อ	father	ป้อตัวทู่กะกานหญ้ง อีป้อไปตางโคคับ
ป้อจาย	ผู้ชาย	man, male	อาสาสมัครตีล.พ.ช.เป็น <u>ป้อจาย</u> คนงาน <u>ป้อจาย</u> มีก็คน <u>ป้อจาย</u> คนนั้นมิเมียละ
ป้อเลี้ยง, ป้อเลี้ยง	พ่อเลี้ยง	1 stepfather 2 male millionaire	ปะเตียนนี้กะมี <u>ป้อเลี้ยง</u> กะแม่ผมอยู่ ตีบ้านเต้าอัน <u>ป้อเลี้ยง</u> ผมส่งเลื้อมาหื้อ <u>ป้อเลี้ยง</u> โคปะโคคับ <u>ป้อเลี้ยง</u> ลมเป็นเงินหมูเอาไปกินเข้า ตีบ้าน
ป้ออ้อย, ป้อเฒ่า	ปู่, ตา	grandfather	<u>ป้ออ้อย</u> อาญเต้าโคเจ้า จ้วยปา <u>ป้ออ้อย</u> ไปนั่งตางปุ้นเน่อ
ป่อง	ช่อง	space, cavity	ลมเข้าตวย <u>ป่อง</u> บ้านนี้บ่มี <u>ป่อง</u> ลมเนาะมันเลยฮ้อน
ปะ	พบ	to meet, see to find out	ไป <u>ปะ</u> กันไหนฮั้น มีคนโค <u>ปะ</u> คุณโมนิค <u>ปะ</u> ใบคำล้องหองลุงมีละหญ้ง เขาจะฮุบแฟนบ่ <u>ปะ</u>
ปัดโห๊ะ	1. มาก 2. แหม!	very, a lot Well !	สาวเหนื่องาม <u>ปัดโห๊ะ</u> อาสาสมัครคนนี้เก่ง <u>ปัดโห๊ะ</u> ฮ้อน <u>ปัดโห๊ะ</u> <u>ปัดโห๊ะ</u> ๆ เป็นว่าข้าเจ้าบ่งาม <u>ปัดโห๊ะ</u> ๆ ผมบ่ใจสนใจเป็น
ปัด	1. พัด 2. ซิดไม้ซิดไฟ	to blow to strike a match	ลม <u>ปัด</u> ซี้ฝุ่นเข้ามา วันนิลมบ่ <u>ปัด</u> กะเลยฮ้อน <u>ปัด</u> กับไฟหื้อก่าเตอะ
ปุ้น	1. พัน 2. มวน	1. thousand 2. to wrap around to roll (cigarette)	มีชะตงอยู่ <u>ปุ้น</u> ห้า เอากะดาช <u>ปุ้น</u> ชะตงไว้ เอาใบตองมา <u>ปุ้น</u> พักไว้ก่า <u>ปุ้น</u> ปูลิไว้สูบ

จับ	จับ	to snare	เอาเข้าหนมไปจับกันซะ ขอจับหนมเจ็ยสักหน่อยเด้อะ
ปั้นล้าปั้น- เหลือ	...นัก...หนา, นักหนา	elab coloq. highly, extremely	ฮ้อนปั้นล้าปั้นเหลือ ม่วนจะได้อปั้นล้าปั้นเหลือ
พา	พา	to bring along	ตะเจ้านิปาไผมาตวย ปามไปผ่อป้ออัยคำกำเด้อะ
ปลา	ปลา	fish	มักปาทอดก้อ ป้าเก่าลาดพิกล้ำขนาด
ขาด	ตัด, เจี้ยน, เชือด	to cut	ขาดจิ้นดินใหญ่ ๆ หน่อย ขาดตัดตัดคืออกเหี้ย ขาดคอไก่
ป้าย	หนี, อพยพ	to evacuate	จาวลารป้ายเข้ามาในแดนไทย หมัดป้ายน้ำท่วม
ป้าย	1. ทา 2. ป้าย	to apply, spread sign, poster	ขอสิมาป้ายเป็นเคื่องหมายกำ ตัดปากตางหะมีป้ายบอกไว้
ป้าย	กว่า	more than, just over	ปีกมาฮอดบ้านป้อห้าโมงป้ายแล้ว อาญเป็นได้สามชิบป้ายแล้ว
ปีก •• svn เมื่อ	กลับ	to go back	ปีกบ้านก็โมง คำละข้าเจ้าหะปีกก่อนเน้อ
ป็น	พลิก, พลิกกลับ	to turn over	ป็นไก่ในกะทะกำ ป็นป่าตัดากไว้กำ
ปิว	ปลิว	to be blown	จอดลกก่าเตือหมวกปิว กะดาศปิวตักลงลุ่ม ชี้ฝุ่นปิวเข้าตา ผมมีปี่สามคน ปี่เก่าข้าเจ้าอาญสี่ชิบละ ข้าเจ้ามีอ้ายนึ่งคนกะปี่สองคน ปี่ทองดีไปกาดตวยผมก้อดับ หน่องกินไปแล้ว ๆ ป่ถ้าถ้าปี่ ปี่หะไปโฮงยา
พี่	1. พี่ชาย 2. พี่สาว 3. พี่	older brother older sister little used with the first name of an older person	

พี่ชาย	พี่ชาย	brother-in-law	พี่ชายเป็นญาติกันดีโฮงยา อ้ายเป็น <u>พี่ชาย</u> ผมเตีอะ
พี่ ๆ	พี่สะใภ้	sister-in-law	พี่ไปผมเน่นอาจ่าน พี่ไปเป็นงามโล๊ะ
พี่ชาย	พี่ชาย	brother-in-law	พี่ชายเป็นญาติกันดีโฮงยา อ้ายเป็น <u>พี่ชาย</u> ผมเตีอะ
พี่สะใภ้	พี่สะใภ้	sister-in-law	พี่ไปผมเน่นอาจ่าน พี่ไปเป็นงามโล๊ะ
ปี๋	1. ปี๋	year	ปี๋นี้ปี๋อะหญ่ง อาญุกปี๋ละ
	2. หัวปลี	flower cluster of the banana tree	ปี๋นี้หัวเต้าโต มะเลงนี้หยะแก่งปี๋
ปึก	ทึม, ไร่	to be foolish	ปึกแก่คู่จะโตกะบเข้าใจ ละอ่อนคนนี่ปึกบดโหะ
ปั้ง	1. พัด	to blow	ลมปั้งผ้าตัก
	2. สะบัด	to flutter	เอาผ้าไปปั้งตางนอกไป ปั้งขี้ฝุ่นออกก่อน
ปัด	เปิด, กัด	to open, prise	ปัดหนังสือไปหน้าชิบลอง ปัดไม้ชิ้นกำเตือ
ป็น	1. พื้น	floor	นั่งบนป็นกะหลวกันเนาะ ป็นเป็นขี้ฝุ่นนั่งบนเก้าอี้เพ
	2. ใต้ถุน	the space under a Thai house	เล่าไก่อยู่ป็นเฮือน เอาลดไว้ป็นเฮือนเพ
บุล, บุลิ	บุหรี่	cigarette	สูบบูลีก้อดับ บดสูบบูลีนักหยะตายแล้ว
ปุด	ขาด	to be torn	ลดคว่าเตียวปุดเลย เจ็อกปุด
บุ๋, บุษเมีย	กระเทย	hermaphrodite	คนตีชายกับเข้าฮันเป็นบุ๋เมีย ปะเตียวนี้มีบุ๋เมียนักขนาด
ปลูก	ปลุก	to plant	ปลูกพักไว้กิน กะว่าไว้ขาย ปะเชื้อลัมปลูกบ่ปอดญา

ขึ้น, ขึ้น	โนน	there, over there
เป็น	เป็น	to be
เปลือย- เปลือย	เยอะแยะ	to be a lot, a great deal
เป่า	1. เป่า	to blow
	2. เปล่า	1. to be empty 2. to be plain
เป่า	รวม	to add up, sum up
เปิง	เหมาะสม	to be suitable, appropriate
เป็น	1. ผม, ดิฉัน	I, me
	2. เขา	he, him, she, her, they, them
เปิบ	โผ	to rush up with arms spread out
เปีย	ฉวย,คว้า	to grasp
เปี๊ยะ	เทียบ	to compare
เปื้อน	เปื้อน	to get dirty

โผเดินมาขึ้น
บ้านเป็นอยู่ต่างขึ้น
เป็นเป็นโผ
คุณเป็นอาสาสมัครใจก่อ
มีพักเปลือยเปลือยเปลือยเปลือย
กับเข้ามีเปลือยเปลือยเปลือยเปลือย
ตากกาแล้วเป่าหื้อแห้ง
เป่าไฟก่อ
ขอแก้วเป่าแค้นหนึ่ง
เอาจานเป่าไปเก็บเหี้ย
ขอน้ำเป่าแค้นหนึ่ง
เข้าเป่าจานหนึ่ง
เอามาเป่ากันไว้ต่างเพ็
อันนี้เหมือนกันเอาเป่ากันได้
ใส่เสื้อตัวนี้เปิงก่อ
อู้บ่เปิงนะ
กูนี้เป็นเปิงกันแต่ ๆ
เป็นหะไปหาตีบ้าน
ตัวหะไปตวยเป็นก่อ
คุณบ๊อบเป็นว่าเป็นหะเข้าเวียง
หะไปงู้งเป็น
เมียหัวหน้าเป็นบ่สบายเอาไปเยี่ยม
เป็นน่อ
ละอ่อนหันคุณแอนกะฟุ้งเปิบเข้าหา
เป็นฟุ้งเปิบหาบ้อกับแม่
มีอะหุ้งกะเปียไว้ก่อน
โผเปียลงไปเหอ
เอามาเปี๊ยะกันผ่อโผเหมือนกันก่อ
เอาคนเก่ากะคนใหม่เปี๊ยะกัน
เสื้อเปื้อนหุ้งนะ
เตี้ยเปื้อนขนาด

เพื่อน	เพื่อน	friend	วันพุกหยะโบฮัน <u>เพื่อน</u> ดีศาล คุณเจนกับผมเป็น <u>เพื่อน</u> อีกกัน
แป้	1. แพ้	to give in, lose	ฟุตบอลทีมใด <u>แป้</u> ผมเป็นฝ่าย <u>แป้</u>
	2. ไหว	can. to be capable of	ญกถงบ่ <u>แป้</u> ก่อ ข้าเจ้าเอา <u>แป้</u> เจ้า กิน <u>แป้</u> ก่อ
แป้	แปล	to translate	จ้วย <u>แป้</u> กำเป็นภาษาอังกฤษกิดจิมเจ้า ผมจ้วย <u>แป้</u> จัดหมายหือเป็น
แป้ง	สร้าง	to build	เฮือนไผกะล้ง <u>แป้ง</u> จ้วยกัน <u>แป้ง</u> ศาลาเด้อ
แปด	ป้าย	to wipe, brush	ไผเอาสิมา <u>แปด</u> ถผมเหอ ชอกาว <u>แปด</u> นี้หน้อยเตอะ
แป็ด	พลาด	to miss, fail	เลข <u>แป็ด</u> ไปหน้อยเดียว ญาไม่ <u>แป็ด</u> เลยตักชีเปอะ
แป็บ	แบน	to be flat	ยางลด <u>แป็บ</u> เลยมาจ่า
แปม	ไม้ขีดไฟ	match	ชื้อ <u>แปม</u> จิม
แป๊ะ	เงินเชื่อ	to buy on credit	<u>แป๊ะ</u> ผ้าเป็นมาใส่ บ่มีชะตงปอกะ <u>แป๊ะ</u> ไว้ก่อน
ไป๋	กล่อง	box	เก็บกระดาษใส่ <u>ไป๋</u> ขอ <u>ไป๋</u> กระดาษสักแก่นเตอะ
ไป้ง. ป้ง	ผลิ	to begin to grow and develop	หญ้า <u>ไป้ง</u> แล้ว ญิงฝนตักเค้าไม้ <u>ไป้ง</u> ไวย
ไปด	พัง	to collapse	ดิน <u>ไปด</u> ลงมา ตำฝ้ง <u>ไปด</u> ญ้อนว่าน้ำเขาะ
ไป	สะกั	female relative by marriage	ตัวหยะไปเป็น <u>ไป</u> อู้คำกา

ผ

ผัด	ผัด	to come up, show up	กอยไล่ผ <u>ผัด</u> มาฮัน อะหญิง <u>ผัด</u> ออกมา
-----	-----	---------------------	---

ดู	ดู. มอง	to see, watch	ดูก็งับะมองตีก็อบไว้กำเลาะ ดูเลาะมือะหญิงพอง
แฉ่ง			
ผาน	ผลาญ	to destroy, ruin	ลูกบตีผานบือแม่ เป็นจันญ็อนว่าสาวผานมด
ผานใจ	เกรงใจ	to have consideration for	ไปหมันกะผานใจเป็น ญะหญิงกะผานใจกันพอง
ผ้าน	เข็ด. ขยาด	to be afraid of	ตั้งแต่โดนหมาขีบ ผมหันหมากะเลย ผ้าน
ผิดกัน	ทะเลาะ	to quarrel	คนบ้านข้าง ๆ ฮันผิดกันตั้งวัน ผผิดกันกะปีหมันขนาด
ผิดอีกผิดใจ	เจ็บใจ	to feel hurt	ผิดอีกผิดใจอยู่บ่อตายกะโดนว่า ผิดอีกผิดใจ บอกหญิงกะบ่เจือ
ผีบ้า	บ้า ๆ บอ ๆ	to be crazy	อู๋เหมินผีบ้า คุณจอห์นผีบ้า
เผอ	เผลอ	to be unaware	เลี้ยงละอ่อนฮ้ายบตีเผอ เผอ บได้ขโมยหะเข้าบ้าน
ผึ้ง	ผึ้ง	bee	ส่งเสิมหื้อจาวบ้านเลี้ยงผึ้ง ละวังผึ้งหะเดียดเน่อ
แผว	ถึง	to arrive	มาแผวเมืองไทยมะโต วันนี้มาแผวบ้านเลยแล
ไผ	ใคร	who	ไผจื้อจันตีเจ้า ไปกับไผ ไผกะได้ไปส่งจิม

๘

ผอย	ผอย	sl to chat	หมุ่แม่ญิงนี้ชอบผอยเนาะ ผอยกันอยู่ฮันบญะก้านสักเตื่อ
ผืด	ผืด	to winnow	เป็นแก่งเนาะผืดเข้ากะจ้าง สิเข้าแหลัวกะเอามาผืดก่อน
ผียน	ผาด	1. to be astringent (in taste)	บะส้มโอบ่แก่แต่มันญิงผียนอยู่

2 to have an illusion

หันตัวเดินเข้ามา กระทั่งคิดว่า เสียง ใน
หัวได้ยินกระว่า จะได้ออกนอกบ้านข้าง

พ

พอง หมายถึง to have one's heart set on

มาดีสำนักงานตั้งวัน ๆ ทาน พะพอง
ไผ่เห่อ,
ไป พอง ลาวไว้ต่างใจ

พอง ปร่าง ease

เอา พอง พอง
เพียงมีดีไหน พอง
ไผ่บ่มัก พอง

พร้อม พร้อม to be ready

พร้อม ดีหะเบ
ผม พร้อม แล้วด้วย
มาต่าง พ

พ. เพ ี่นี้ here, right here

หมวกอยู่ พ เหนือ
ฮ้องเป็นมา พ เตื่อะ

เพอะ เจอะเจอะ to be slushy, wet

ฝนตึกหนตาง เพอะ มด
ตางเข้าบ้าน เพอะ แก่

เพี้ยง, เพี้ย เพี้ยย plant louse

เพี้ยง กั้นใบกุหลาบมด
เอา ยามา เพี้ยง เหยีย

เพี้ยว ทำความสะอาด to clean up

จ้างคนมาช่วย เพี้ยว บ้าน
วันดีดีนี้หะ เพี้ยว บ้าน

โพ แแตก to break

ถง โพ โพ
กะเป่า โพ โพ

svn ฮั่ว

พ

พะ กระฉอก to splash out

น้ำ พะ ออกจากแก้ว
เหล่า พะ มด

พ้ง รีบ to hurry

พ้ง ไปตางใด
พ้ง ญะก้าน

พ้งเตื่อ, พ้ง...เตื่อ อย่าพ้ง wait !

ชะใจแล้วผม พ้ง
พ้ง กั้นเตื่อถ้าป้ออยู่ก่อน
พ้ง เตื่อ พ้ง ไปเตื่อ

พุง กระจาย to spread

ชี้ พุง พุง ไปมด
บ้านฮก พุง มด

ม

หมด	หมด	to be all, be used up	ไปด้วยกัน <u>หมด</u> เลย ใจจะ <u>ตั้ง</u> ม <u>ุด</u> ก่อนสิ้นเดือน น้ำมัน <u>มุด</u> ถึง
มน	กลม	to be round	ละอ่อนนี่หน้า <u>มน</u> ดีเนาะ
ม่วน	สนุก	to have fun	ไปแอ่วม <u>ม่วน</u> ก่อน งานวัด <u>ม่วน</u> ขนาด
มอ	ง่าย	to be easy, easily	บ่ดีเกินยากไว้ <u>ม่อ</u> มือ อู้ <u>ม่อ</u> ดีเนาะ เอารางไว้ <u>ม่อ</u> เขาจะหะเบี๊ยะไปเบี๊ยะ
มอก, เม่า	เผ	as far as, up to	ลูกนี้ไป <u>มอก</u> บ้านกำนันเต้าอัน ใส่ <u>บู้</u> ย <u>มอก</u> โต ไปบ่เมิน <u>เม่า</u> สักสองวันกะบ่บึก
มอกกำปอ	พอประมาณ	to be moderate (in quantity)	: ใส่เก็ถนักก่อ : ใส่ <u>มอกกำปอ</u> เจ้า เอาน้ำตานใส่ <u>มอกกำปอ</u> เน้อเจ้า
มอกบ่ฮ้ายบ่ดี	พอใช้	fairly good	เฮาะซื้อเตี๊ยม <u>มอกบ่ฮ้ายบ่ดี</u> ใส่สักตัว มีคนมา <u>มอกบ่ฮ้ายบ่ดี</u>
มอกอัน	แค่นั้น	up to that point	ใส่ยาม <u>มอกอัน</u> กะปอละ <u>มอกอัน</u> บ่ตายบ่ถ้าเสียใจ
มอกอี่	แค่นี้	up to this point	อู้ <u>มอกอี่</u> กะโชด ญะกำน <u>มอกอี่</u> กะจ่ม
มะคำ	ตอนค่ำ	in the evening	<u>มะคำ</u> นี้ไปเวียงน่อ
มะคืน	ตอนกลางคืน	at night	ชอบแอ่วม <u>มะคืน</u> ตีบ่ตีโหะ
มะเจ้า	ตอนเช้า	in the morning	<u>มะเจ้า</u> นี้ไปโด่งกิโมง เป็นไปทุ่งเทพ <u>มะเจ้า</u> นี้ละ
มะโด	เมื่อใด, เมื่อไร	when	<u>มะโด</u> หะไปแอ่วมบ้านแถม มาแผ <u>มะโด</u> ว่าง <u>มะโด</u> กะไปเตี๊อะเน้อ
มะตอน	ตอนบ่าย	in the afternoon	วันตี <u>มะตอน</u> ไปน้ำตักน่อ ไปถึงแม่ฮ้องสอน <u>มะตอน</u> ละ

มะแลง	ตอนเย็น	in the evening	ไปถึงเจียงฮายบอ <u>มะแลง</u> ละ ญะหญิงกิน <u>มะแลง</u> นี้
มะวัน	ตอนกลางวัน	in the day time	<u>มะวัน</u> นี้ญะหญิงพ่อง ไปฝ่อหนังมะวันน่อ
มัก	ชอบ	to like	<u>มัก</u> กินแกงฮังเลก่อ ข้าเจ้าบ <u>มัก</u> ไก่อทอด
มันแก้ว	มันเทศ	sweet potato	<u>มันแก้ว</u> กิไลเต้าโต
มันอะลู	มันฝรั่ง	potato	แม้ว่า <u>มันอะลู</u> มาขาย บางเตือ <u>มันอะลู</u> กะแปง
มัว	มัวแต	to be busy with	<u>มัว</u> ญะหญิงอยู่ฮ้องเป็นเมิน เป็น <u>มัว</u> ญะก้านเลยมาได้
มาน	ท้อง	to be pregnant	เป็นกะลัง <u>มาน</u> ได้หิกเดือนละ หมู <u>มาน</u> ปอหะติเกิดละ
มีดญับ	กรรไกร	scissors	<u>มีดญับ</u> เทียนนี้หองไผ ขอยืม <u>มีดญับ</u> กำไลละ
มีนต้า	ลืมตา	to open the eyes	ไค้ลับจนปอ <u>มีนต้า</u> บขึ้น <u>มีนต้า</u> ฝอละกะลับไปแหม
มีน	ลื่น	to be slippery	ฝนตักถนน <u>มีน</u> หนตาง <u>มีน</u> บตีล็ดแล้ว
มูย	ขวาน	axe	<u>มูย</u> เทียนนี้หนักขนาด ก้วยมี <u>มูย</u> ก่อ
เม็ด	เมล็ด, เม็ด	seed	ตะวานี้ <u>เม็ด</u> เลยบมาญะก้าน
เมย, เมื่อย	ไข้	fever	อยู่ตั้น <u>เมย</u> ละหญิง
เมิน	นาน	to be long	อยู่บ <u>เมิน</u> สองปีบตาย ไผ <u>เมิน</u> จะเล็อยู่ฮัน
เมิบจะเล็	หงาย	to lie face down	นอน <u>เมิบจะเล็</u> เมิน ๆ บได้
เมียน	วอด, วอดวาย	to consume	ฮ้อนจนปอพัก <u>เมียน</u> ไปมด
เมือ, เมีย	กลับ	to go back	ฟัง <u>เมือ</u> เตือ บิต <u>เมีย</u> บ้านตวยกัน
•• syn. ปัก!			
แม่เลี้ยง	แม่เลี้ยง	1. stepmother	<u>แม่เลี้ยง</u> ผมอาญุหน้าน้อยกว่าแม่ผม

แม่หมอน	ทวด	2 female millionaire
แม่อุ้ย.	ย่า, ยาย	great grandmother
แม่เต่า		grandmother
แมงงน.	แมลงวัน	fly
แมงวัน		
แมงบั้ง	หนอน, บั้ง	worm, carterpillar
แมน	โผล่,	to snow up
	เยยมหน้า	to stick one's head out to see
แม่	ใช่	1. expression used to convert a state ment into a yes or no question
•• syn. ใจ		2. That's it !, Yes !
แมบ •	แลบ	to flash (as lightning)
ไม้	ซื่อวด, ซี่คูด	to be boastful
syn. ใจ		
ไม้, ไม้	ไม้	wood

ย

โย	1. พี่สาว	older sister
	2. พี่	title used with the first name of an older female

ถ

ถก	ถอน	to pull out
----	-----	-------------

แม่เลี้ยงวัวคำเป็นมิตินัก
แม่หมอนอาญุก้าชิบแหล้ว
แม่อุ้ยปลบาย
แม่เต่าไปตางใด
แมงงนตอมกัับเข้า
แมงบั้งกินใบมด
กุหลาบเก้านี้มีแมงบั้งนักขนาด
อะหญ้งแมนออกมาฮัน
แมนหน้าผอก้าโล๊ะเฝ้าอยู่ฮันพอง
บมีเฝ้าแมนมาก้าแหล้ว
ปากก้าด้ามนี้หอมตัวแมนก้อ
บแมนคัับ
แมนกัะว่าบแมน
ปากก้าสีแดงแมนหอมผมละ
ฟ้าแมบจะฮี่หญ้งหะไปอยู่กัะ
ฟ้าแมบบ่ตายบ่ถ้ากั้ว
ฟังเป็นไม้มวนตี
ลุงคำเป็นคนซื่อไม้
ไปตัดไม้มาแบ่งเฮือนใหม่

โยผมญะก้านตี ล.พ.ช.
แม่ญิงคนนัันโยผม
โยสมศรีเป็นคนใจดี
จ้วยฮ้องโยบังอรหือก้าเตอะ

ถกหญ้าออกหือหมด
เก้าตีมันบ่งามกัะถกคว่างเหย

ลั่น, แล่น	วิ่ง	to run	หะยะไป <u>ลั่น</u> กำเดียวหะยะตัว แจ็บแจ็บ <u>ลั่น</u> บ่ได้
ลวก	ลวก	roughly	ญะอะหญัง <u>ลวก</u> ๆ มันบ่ดี
ลวด	1. เลย	to be beyond, further	ไปกาดแห้วหะ <u>ลวด</u> ไปไปสะณีย์ <u>ลวด</u> ไปศาลาก่างหือกำเตอะ เดิน <u>ลวด</u> ไปแขวประตุเจียงใหม่ หียบ <u>ลวด</u> ชิตันนมากำ
	2. ลวด	wire	
ล้อ	เกวียน	cart	หน้าฝนทำหะยะนัง <u>ล้อ</u> เข้าไป ขอยืม <u>ล้อ</u> ไปลากเข้าจิม
ละอ่อน	เด็ก	children	<u>ละอ่อน</u> คนนี ลูกเ ข้าเจ้าฮัก <u>ละอ่อน</u>
ละ, ละ	แล้ว	already	ไป <u>ละ</u> กินเข้า <u>ละ</u> ญัง มีแพน <u>ละ</u> กา อาญุสามซิบปี <u>ละ</u> ไค <u>ละ</u> บ่กะไป <u>ละ</u> เหย ข้าเจ้า <u>ละ</u> สาไปซื้อดอกไม้หือ เไมหะ <u>ละ</u> สาไปจ่ายผมพอง <u>ละอ่อน</u> บะเตย <u>ละ</u> สาบได้ เลี้ยง <u>ละอ่อน</u> ฮ้ายบตี <u>ละ</u> สา เข้าหนมนี <u>ละ</u> ดี กับเข้าวันนี <u>ละ</u> ขนาด ฮ่อน <u>ละ</u> ไป ฮวัน <u>ละ</u> ไป คน <u>ละ</u> ฮู่จะใดกะบ่เข้าใจ แจ็บคอ <u>ละ</u> ญังกะบ่ลง ก่อนหะยะส่งลายงานผ่อ <u>ละ</u> กำเด้อ เป็นญะบตีผมต้องมา <u>ละ</u> ใหม่ เฮือนหลังนี <u>ละ</u> แก่ วันนี <u>ละ</u> ต้อง เลยไปไหนบ่ได้
หลับ	หลับ	to sleep	
อาสา	1. รับอาสา	to volunteer	
	2. วางใจ, ไว้ใจ, เผลอ	to trust	
ล้ำ	อร่อย	to be delicious	
ล้ำไป, ล้ำเหลือ	เกินไป	too much	
ลึก, ลึกลิ้น	โง่	to be stupid	
ลืน	กลืน	to swallow	
ลั้ม	ซ้ำ, ทวน	to repeat, review	
ลู	ผุพัง	to be dilapidated	
ลูต้อง	ท้องเสีย	to have diarrhea	

ลุก	ลุก	to get up, rise	ตะเจ้าลุกก็โมง เป็นลุกหือข้าเจ้านัง
ลูกชาย	ลูกเขย	son-in-law	ลูกชายบ้านนี้เป็นตำหนวด นิกาลูกชายกำนัน
ลูกบ่าว	ลูกชาย	son	ลูกบ่าวผมเขียนอยู่กรุงเทพฯ
ลูกสาว	ลูกสาว	daughter	อิมแม่มีลูกสาว สามคน
เลื้อย	1. เลื้อย 2. ช้า	to crawl s. to be slow	งูเขียวเลื้อยก่ายหน้าไป เป็นญะกำนเลื้อยขนาด เลื้อยแก่บ่ไหว
เลา	งาม, หล่อ	to be good looking, beautiful	ลูกบ่าวเป็นเลาดี แฟนตัวบ่เลาแต่บ่เลาว่า
เล่าขวัญ	นินทา	to gossip	ตัวบ่ดีเล่าขวัญเป็น เล่าขวัญคนอื่นบ่ดี
ลึก, ลึก	ลึก	to be deep	น้ำบ่ลึก เดินข้ามได้ เข้ากองไปลึกก่อ
เลิง	เพลิน	to enjoy	เลิงจันปอสิมกำน
แล้ว	หรือ, รี	1. interrogative particle used in a yes-or-no question 2. Is that so?	บ่ไปแล้ว แต่แล้ว แล้วเจ้า
ไล่	1. รื้อถอน 2. หก, หกรด	to tear down to be spilled	ไล่หลังคาออกเหี้ย ไผญะถงเข้าไล่เห่อ เข้าหนมไล่มัด
โรงเรียน	โรงเรียน	school	วันนี้ไปโรงเรียนก่อ
โล๊ะ, เลาะ	สิ, ซิ, ไง	a particle indicating definiteness or emphasis	ขอน้อยโล๊ะ จ้วยกำเลาะ อยู่ฮันเลาะ

๖

วอก	ลิง	monkey	หน้าเหม็นวอกเลย ฮ้ายหยังวอกนี้
-----	-----	--------	-----------------------------------

วอกนั๊ก	กะลอน	to be deceitful	บตีหัดเป็นคนวอกนั๊ก ป้อจายวอกนั๊ก
วันพุก	วันพุ่งนี้	tomorrow	วันพุก หยะไปเจียงดาว
วันฮือ	วันมะริน	the day after tomorrow	ก้อยไปวันฮือ กะแหล้วยกัน วันฮือหยะไปงานศพ
วัก	ช้อน	to dip up	วัก น้ำจากโอ่ง วักเอาไก่อดินนั้นขึ้นก่า
วิด	กระโดด	to jump	วิดข้ามช่องน้ำ เล่นวิดเจือก
วี	พัด	to fan, fan	ยิมวีมาวีกำตุ้
เว้า, เขี้ยวเว้า	ฟันหลอ	a worn-down tooth	กินเข้าหนมหวานักเขี้ยวหยะเว้า
เวียง	ตลาด, เมือง	down-town	วันนี้หยะไปเวียง เข้าเวียงแล้ว
แ่ว	แวะ	to stop in	ก่อนเข้าเวียงหยะแ่วไปหา
แวก	แวกล้อม	to surround	ปูกเกิดอกไม้แวกเสารง
แวน	กระจก	mirror	ยิมแวนมาสองผ่อหน้าหน้อยลิ๊ะ
โว	ขี้คุย, ขี้อวด	to be boastful	บตีเจือเป็น เป็นโว
ไวย, เวย	เร็ว ๆ	quickly	ไปละมาไวย ๆ หนา ชะใจ ไวย ๆ ฝนหยะตักละ

ค

ลิด	1. สด	to be fresh	พักวันนี้บป้อลิดเต้าได
	2. ไผ่ลี้	to come up	ไผ่ลิดมาฮั้น ลิดลุกไหนมา
	3. หลงฝู่ง	to be in the wrong group	ไก่อไผ่ลิดเข้ามานี้
สลิด	คัจจริต	to be affected	ละอ่อนแม่ญิงคนนี่สลิดนั๊ก
สลุง	ขัน	bowl	จ้วยส่งสลุงหื้อก่าเต๊ะเจ้า
สวก	ดุ	to be fierce, cruel	เมืองนี้เมืองคนสวก หมาบ้านนี้สวกขนาด
สวกแสร, แสร	ยุ, ยุยง	to insite	บตีสวกแสรหื้อคนผิดกัน

สวาย	ส่าย, เขย่า	to shake, sway from side to side
ส่อ	ฟ้อง	to tell on
สอด	เที่ยว, เดินเล่น	to walk for pleasure
สะเบ็งสะเจ็ง	ตกใจ	to get frightened
สะปะสะเป็ด	หลายอย่าง	many different kinds
สะพาย	สะพาย	to carry on the shoulder
สะเปะสะปะ	ปนเป	mixed in a disorderly
สะมัก	สำลัก	to choke
สะลี	ฟูก, ที่นอน	mattress
สะเลสะล่า	ถล่ำ, ถลา	to reel, stagger
สะแล	เกือบ, จวน	almost, nearly
สะหลา svn จ้าง	ช่าง	artisan
สักกำ, สักบีด	อีกประเดี๋ยว	in a little while
สักหน่อย	อีกหน่อย	a little bit more
ลับปะหลี	1. โหลเล 2. ลับลับ	unpredictable to be deceitful (in the sense of saying one thing to one person and another to another)

สวายก็งไม่
สว่ายขวดก่อนกิน
 ชีบลดสว่ายไปสว่ายมา
 เป็นไปส่อว่า โดนแก๊ง
 ไปโงงเฮียนโดนตีกะปึกมาส่อป้อแม่
 ไปสอดตำหนุนี้
 ไปสอดกาดมา
 อยู่ตั้งจันป้อสะเบ็งสะเจ็ง
 เอ๊กใส่จันป้อสะเบ็งสะเจ็ง
 วันนี้มีกับเข้าสะปะสะเป็ด
 ชื่อควมาสะปะสะเป็ด
สะพายกะเป๋ไปตางโด
 คับบนโต๊ะวางสะเปะสะปะไปมด
 กินหญ้งสะเปะสะปะหยะลี้ต้องเน่อ
 ใจจันป้อสะมัก
สะมักน้ำ
 เกือสะลีหือเป็นนอน
 ญู้จันป้อสะเลสะล่า
สะแลต่ายแหลัว
สะแลไปบตันลก
สะหลาซุดหลุมเล็กม่อกโด
 ถ้าสักกำเด้อ
 แหมสักบีดก้อยไป
 ฟังอิมเตื่อกินแหมสักหน่อยก่อน
 เอาหือแต่ ๆ บติ ลับปะหลี
 เป็นเป็นคนลับปะหลี
 คนลับปะหลีใจบได้

ล้ม	วาง	to put down	ถึงเวลาถึงเช้าแล้วล้มก่อน เอาเตียงไปล้มไว้หน้าบ้าน
ลาด	1. เสื่อ 2. ลาด	mat to splash	นั่งบนลาดแพ ฝนลาดเข้าหน้าต่าง
ลายั้ง syn. ต้าย	เข็มขัด	belt	ลายั้งเส้นนี้ทำหยาบแปง
ล้าย	ชดใช้	to repay, pay the debt	ผมจะปากกาหายละผมจะชื้อล้าย เอาตั้งไปล้ายเป็นเหยย
ลิ	สอย	to pick by means of a long pole with a basket or prong on the end	เดยวหะลิปะม่วงมาหื้อกิน
สิ่งตึง	ทึม, เช่อ	to be dull, foolish	อ้ายเป็นคนสิ่งตึงแมนก่อ
ลุม่า, ลุ่มมา	ขอโทษ	Excuse me !, to apologize	ลุม่าเตอะเจ้า บ่ได้ตั้งใจ ขอลุ่มมาเตอะคับ
ลุด	มุ้ง	mosquito net	กางลุดหื้อเป็นเหยย ญงหะขบ
ลุน	จุน, ยุง	to be meddlesome	ฟังมาลุนเตื่อ เป็นขอบเข้ามาลุนกับงานผมดี
ลุป	ใส่, ลวม	to put on	ลุปหมวกสีแดง ลุปเสื้อตัวโตดี
ลย	หลอก	to deceive	ลยหื้อเป็นไปปะกัน คนใหญ่มักลยละอ่อน
ลู่	เลี้ยง	to feast	ญกน้ำมาลู่แขกกำตุ เอาเข้าหนมไปลู่กันกินเนื้อ
ลูน	ปน	to mix	เอาถั่วกะงามาลูนกันเหยย
เลย	เฉย	to be impassive	บ่ถ่าสนใจเลย ๆ ไว้ เป็นเป็นคนเลย
เลี้ยง	หมด	up, all up	ขายควเลี้ยงละกา
* syn. มด) เลี้ยงอีก- เลี้ยงใจ	หมดกำลังใจ	to be discouraged	ผมเลี้ยงอีกเลี้ยงใจละอู้จะไดเป็นคนกะ บ่ฟัง

เล็ยงอยาง	เหลือเกิน	extremely	บงามเล็ยงอยาง สิ่งตึงเล็ยงอยาง
แล็บ	หยิบเล็ก- หยิบน้อย	to pilfer	ไผแล็บอะตังไป ละอ่อนแล็บเข้าหนมโบกิน
ห			
หึก	หก	s.x	มีคนงานซิบหึกคน
หญื่อ	ประชด	to be sarcastic	เป็นอู้หญื่อผมหมั้นขนาด ละอ่อนขอบญะหญื่อคนใหญ่
หญื่อม	เคยตัว	to be in the habit of	ตวยใจนักหะหญื่อม เป็นญะหือผมหญื่อม
หน	ทิศ	point of the compass	ไปหนใดเหอ ว่าหะไปหนได้
หนตาง	ถนน. ทาง	street, road	หนตางไปอำเภอแม่จันตีก่อ
หน้อง	น้อง	little used before the first name of a younger person	หน้อง ๆ มาเพ็ก่า หน้องแดงไปตีไหน ผมมีหน้องสาวห้าคน
หน้อย	น้อย, นิดหน้อย	to be little	มีอะตังหน้อยเดียว ข้าเจ้าเอาหน้อยเดียวกะปอ
หม	ชอบพอ	to like very much	หญื่อมาหมแอ้วแต่ว่า คนเป็นฮักเป็นหมกัน
หมัด	มด	ant	หมัดแดงอยู่บนเก๊าบะม่วง
หมั้น	1. ขยัน 2. บ่อย	to be diligent often	เป็นหมั้นญะกานแต่ ๆ ไปแอ้ว หมั้น ก่อ เกยบะกันบ่ปอ หมั้นเต้าได
หมึง	จุน	a little angry	อู้จะใดกะบ่ฟิง หมึง ละเด้อ
หมู่เฮา	พวกเรา	we, our group, us, our	หมู่เฮาหะไปดอยเต่าวันตีด คนชอบว่าหมู่เฮาอู้กันตัง
หยะ	จะ	will, shall	หยะไปกินเข้า ตัวหยะมามะได

หยื่อ	เอื้อม	to reach for
หลิวก	ฉลาด	to be intelligent
หลิว	ฟืน	firewood
หลานจาย	หลานชาย	nephew
หลิด	1. ดื้อ	to be stubborn
	2. เคยชิน	to be familiar with
หวาง	1. ระยะเวลา	period
	2. ระหว่าง	between
หอง	ของ	belonging to
หอมเทียม	กระเทียม	garlic
หอมบัว	หัวหอม,	onion
	หอมแดง	
หัน	เห็น	to see
หับ	จับ, ปิด	to close
ห่าง	ร้าง	to be neglected
ห้าว	ใจร้อน	to be impetuous
หิงไฟ	ผิง	to warm at the fire
หีบ	1. หีบ	box
	2. โลง	coffin
	3. ชด	to sip drawing in the breath
หึก	ใหญ่	to be big
หื้อ	ให้	to give

หยื่อตึงก่อ
 หยื่อ บะม่วงแก่นบูนกำเตีอะ
 ลูกไผ่นี่ หลิวกแต่หลิวกว่า
 โปะหลิวกาคับ
 หลานจายเป็นหลิวกเนาะ
 ละอ่อนคนนี่หลิดแก่
 อยู่ ๆ ไปกะหลิดไป
 หว่างนี้บ่ได้ไปไหนมันฮ้อน
 ปูกเก๊าบะนาวไว้หว่างเก๊าบะบ่าว
 ลดหองไผ
 แป้นหองเป็น
 ซื่อหอมเทียมสองบาท
 บินี่ปูก้าหอมบัว

 หันไผญ่างกายไปฟอง
 ผอหันก่อ
 ก่อนไปหับหน้าต่างจิมเด้อ
 ตะก่อนสวนห่างนี้เป็นหองไผ
 คุณบ็อบนี่ห้าวแก่
 ญะก่านบตีห้าว
 หน้าหนาวเป็นชอบนั่งหิงไฟ
 เก็บควใส่หีบ
 เป็นแบ่งหีบชาย
 ใดได้หีบไม้สักกะว่าไม้อะหญัง
 เอาจ้อนมาหีบน้ำแกงนี้

 เส้นผมเป็นหึก
 แจกเส้นตีหึก ๆ หน่อย
 เป็นหื้อดอกไม้ตัว
 เอาจัดหมายไปหื้อเป็นกำ

เหอ	1. เหอ	to be excessively proud	เป็น <u>เหอ</u> ลตใหม่ จาวบ้านกะลิ่ง <u>เหอ</u> ถนนใหม่
	2. เอ๋ย	interrogative particle used in the introduction to a riddle	ไปไหนมา <u>เหอ</u> แฟนไผมา <u>เหอ</u> ญะอะหญัง <u>เหอ</u>
เหง้อ	เหม่อ	to be vacant, aimlessly	เดิน <u>เหง้อ</u> เดียวลตกะหะยะจนเน้อ เป็น <u>เหง้อ</u> ผ่อหญังกะบ่ฮู้
เหิด	หัวเราะลั่น	to roar with laughter	เป็น <u>เหิด</u> จ่นปอคนหันมาผ่อ <u>เหิด</u> ดั่งอายเป็น
เหิบ	ไล่	to chase away	<u>เหิบ</u> ละอ่อนไปไก่ ๆ ไก่หะ <u>เหิบ</u> เน้อ
เหีย	เล็ย, ซะ	a particle used for emphasizing, away, at all, up.	ไค่กินกะกิน <u>เหีย</u> ไป <u>เหีย</u> มาบ่ตัน <u>เหีย</u>
เหมม	อึก	more	กิน <u>เหมม</u> เอาเข้า <u>เหมม</u> ก่อ
ແหล້ວ	แล้ว	already	บ๊ะกัน <u>ແหล້ວ</u> ละกา ตักลงกัน <u>ແหล້ວ</u>
ແหล້ວ	ละ	to be mushy	ผสมบูนใส่น้ำน้กไปน้อย <u>ແหล້ວ</u> ไป บ๊ะก้วยเตดเตี้ยะจนปอ <u>ແหล້ວ</u>
ใหญ่	1. ใหญ่	to be big	กะเป้าแก่น <u>ใหญ่</u> บ้านหลัง <u>ใหญ่</u>
	2. โต, เต็บโต	to grow up	ละอ่อน <u>ใหญ่</u> ไวย เก้าไม้ <u>ใหญ่</u> ไวยขนาด
๑			
อ่วง	ห่วง	to be worried	คำละเป็นหญังปมาเตือน่าดี <u>อ่วง</u> เนาะ ป้อแม่เป็น <u>อ่วง</u> ลูก
อ่วย	ฟุ่มเฟือย	to be luxurious	หว่างนี้ใจชะตั้ง <u>อ่วย</u> บัตโหะ บัตสอหนือละอ่อน <u>อ่วย</u>
ออก	ประจบประแจง	to flatter	<u>ออก</u> น้อยเดียวเป็นกะใจอ่อน

ออน จมออน	สีชมพู	pink
อ้อน	ประจบ, ชี้แยะ	to flatter, fawn
อ่อย	1. ล่อใจ 2. ไปรย	to tempt to scatter
อะหนึ้ง, หนึ้ง	อะไร	what
อะเล็- เพิ่มเพื่อ	รุ่มร่าม, เผละผละ	to be oversized
อะหลิก- จิกจิก	เล็ก ๆ น้อย ๆ	to be trifling
อังกา	งั้นหรือ	Is that so ?
อ้าย	พี่ชาย	older brother
อำ	โกหก	to tell a lie
อิกขลิก	กลางแคลงใจ	to have doubts
อืด	เหนื่อย	to be tired
อีนาย, อีน้อง	น้อง, หญิง	title placed before the name of a girl or a woman
อึ้ง	อึ้ง	no
อือ, เอ้อ	เออ	yes
อูก	บ่ม	to ripen
อุ่ม	กุม	to hold
อู้	พูด, คุย	to speak, talk

สาวไลเลื่อสีออน
 ละอ้อนชี้อ้อน
 ใหญ่ละนึ่ง อ้อนอยู่กา
 เตือนี่เป็นเอาหนึ้งมาอ่อย
 แลงนี่อ่อยเข้าไก่อะนึ่ง
อะอะหนึ้ง
เอาอะหนึ้ง
หนึ้งกะได้
 คนอ้วนมันตึงอะเล็เพิ่มเพิ่มเพื่อ
 ขอบชื่อของอะหลิกจิกจิก
อู้เต้าอู้โขดอังกา
 ข้าเจ้ามีอ้ายคนเดียว
อ้ายหะไปตางใดเจ้า
 เป็นอำบตาย บตำเจ้า
 นึ่งอิกขลิกอยู่บไก่อเจ้าเตื่อ
อู้สิอิดบดโหะ
 วันนี่อิดกว่าตะวา
อีนายจ้วยอแม่กำเตื่อ
อีน้องไปตางใด
อีน้องแดงอยู่ยั้งก่อน
 ไปก่อน : อู้ไปละ
อู้ บกินละ
อู้ แม่นละ
อ้อ ไปตวยกะ
 สิบะม่วงลงมาอูกหือสิก
 เอามืออุ่มไว้
 บ่าวอุ่มมือสาว
 เป็นอู้กันว่าน้ำหะทวม
 ผมอู้ว่าผมบ่มก

เอ	ระโกน	to shout	อู๊ตี ๆ บถ้าเอ อะหญังกะเอเอเอเอเอเอเอ
เอ็ก	ตวาด	to yell at	เอ็กใสละอ่อนจันปอสะเบ็งสะเจ็ง
เอ้อะ	เรอ	to belch	กินอิมจันปอเอ้อะ
เอิ้น	ระโกน	to shout	ไผมาเอิ้นอยู่ฮัน
เอี้ยน	ฝนหยุด	to stop raining	ฝนเอี้ยนละไปเตีอะ ถ้าฝนเอี้ยนก่อนก็อัยไป
เอว	เที่ยว	to travel	ไปแอ่วเจียงใหม่มา
ไอ้น้อง, ไอ้น้อย	น้องชาย	title placed before the name of a boy or a man	ไอ้น้องจื้อว่าจะได ไอ้น้องอ้วนเป็นลูกไผ

๒

ฮก	รก	to be untidy	บได้เฝียวบ้านหลายวันละฮกขนาด
ฮืด	รด	to water	ฝนตักบ่ถ้าฮืดน้ำพัก
ฮืดน้ำ	รดน้ำ	to pour water on	ไปแอ่วฮืดน้ำสาวตำกาด สงกานกะมีกานฮืดน้ำดำหัว
ฮบ	รบ	to fight	ไทยกะพม่าฮบกัน ปี่น้องกันฮบกันบตี
ฮอง	รอง	to place beneath	เอาจันมาฮองด้วยกำแพเหีย
ฮอง	ร่อง	furrow	วิดขำฮองได้ก่อ ขุดฮองหื้อน้ำไหล
ฮ้อง	1. ร้อง	to utter characteristic cries	สะตั้งเสียงควายฮ้อง เสียงนกฮ้องม่วนดี
	2. เรียก	to call	ผ่อเลาะไผฮ้อง คุณโรสคับหัวหน้าฮ้อง กะลงมาฮอดบะเตียวันนี้
ฮอด	ถึง	to arrive	
** syn. แผว, เถิง)			
ฮ้อน	ร้อน	to be hot	วันนี้อากาศฮ้อน
ฮอย	รอย	trace, mark	ตัดกะดาษตวยฮอย ฮอยมือไผ

ตะ	ลาด	to throw	ตะน้ำควางเหี้ย
รัก	รัก	to love	ผม <u>รัก</u> เพื่อนผมขนาด
...			
มัด	มัด	to tie	เอาผ้า <u>มัด</u> แขนไว้
อัน	นั่น	there, over there	อยู่ไหน <u>อัน</u> ไม่ <u>อยู่อัน</u> พอง
รับ	รับ	to receive	ได้ <u>รับ</u> จิตหมายแพน
รั่ว	รั่ว	to leak	หลังคาบ้าน <u>รั่ว</u> ถง <u>รั่ว</u>
รั้ว, รั้วระ	รั้ว	fence	ซื้อไม้ไผ่มาแบ่ง <u>รั้ว</u> <u>รั้ว</u> ลึฏอันควายมันโต
ฮ้า	ปลาร้า	fish preserved with salt	กิน <u>ฮ้า</u> ดิบละวังพยาธิ มัก <u>ฮ้า</u> ก่อ
ฮาก	อาเจียน	to vomit	กินเหล้าละกะ <u>ฮาก</u>
ฮาง	ราง	trough	ล้าง <u>ฮาง</u> เข้าหมูจิมเต๋อ เอาน้ำใส่ <u>ฮาง</u> ละญิง
ฮ้าง	เลิกร้าง	to divorce	ผัวเมีย <u>กัน</u> เป็น <u>ฮ้าง</u> กันเมินแหล้ว
ฮ้าน	ร้าน	store, shop	ไปซื้อยาที่ <u>ฮ้าน</u> ขายยา
ฮ้าย	1. ขน 2. ร้าย	to be naughty to be bad	ละอ่อนบื้อจายตึง <u>ฮ้าย</u> เป็นเป็นคน <u>ฮ้าย</u>
ฮ่าฝน, ฮ่า	ตากฝน	to expose to rain	ญ่าง <u>ฮ่า</u> ฝนมา ฝนไล่ <u>ฮ่า</u>
ฮ่า	ร่ำพันถึง	to talk at length	อู้ <u>ฮ่า</u> อยู่ฮั้นบ่แหล้วลักเต๋อ
ฮ่าฮือฮ่าไฮ	พูดร่ำร่ำพัน	to talk repeatedly and at length	ก้ายละเนื้อมา <u>ฮ่าฮือฮ่า</u> ฮื่อได้
ฮูดัง, ฮูดัง	จมูก	nose	หมัด <u>ฮูดัง</u> <u>ฮูดัง</u> คุณใจตึงามขนาด
ฮู้	รู้, ทราบ	to know	<u>ฮู้</u> กว่าหัวหน้าไปไหน เป็นบ่ <u>ฮู้</u> ว่าตัวมีแพน

รู้	รู้สึกตัว	to be conscious	ตะหงันไป <u>รู้</u> เลย เป็น <u>รู้</u> ละ
รู้สึก	รู้สึก	to feel	<u>รู้สึก</u> เป็นจะไดพอง
วาด	วาด	to draw	<u>วาด</u> มันกำเตอะฮันแก <u>วาด</u> เอาใบออกเหีย
รูป	รูป	picture	ใผ <u>รูป</u> เป็นเหอ
แสร้ง	แสร้ง	to go around	หะ <u>แสร้ง</u> ไปตางโตแหม เป็นแม่ <u>แสร้ง</u> ดี <u>แสร้ง</u>
เหี่ย	เหี่ย, เหี่ยราด	to be scattered all over	ซี้เหอะ <u>เหี่ย</u> เต็มสนาม ใผเอา <u>เหี่ย</u> มา <u>เหี่ย</u> ไว้
เรียน	เรียน	to learn, study	<u>เรียน</u> จับอะ <u>เหี่ย</u> มา <u>เรียน</u> หนังสือดีไหน
เรือน	บ้าน	house	<u>เรือน</u> ไทยใผงามดี ตะวามบได้ <u>อยู่</u> <u>เรือน</u>
เรือนเย็น, บ้านศพ	งานศพ	funeral	คินนี้หะไป <u>เรือนเย็น</u> ตวยหัวหน้า <u>บ้านศพ</u> <u>อยู่</u> ดีไหน
โฮง	โรง	cl. for buildings whose names have "โรง" as their first element	เมืองนี้มี <u>โฮง</u> หนังสือ <u>โฮง</u> ยามีสอง <u>โฮง</u>
โฮงพัก	โรงพัก	police-station	ตำหนวด <u>อยู่</u> <u>โฮง</u> พัก
โฮงยา	โรงพยาบาล	hospital	<u>โฮง</u> ยามีหมอกี้คน เป็น <u>เข้า</u> <u>โฮง</u> ยาตะว
โฮงเรียน	โรงเรียน	school	<u>โฮง</u> เรียนมี <u>นักเรียน</u> นัก ไป <u>โฮง</u> เรียน <u>ก่อ</u>

BEST COPY AVAILABLE